

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

SEMPOZYUM **VERİLEN**

Kapitalizm ve Akılcı bir İktisadi Düzen için Olanaklar
Capitalism and Possibilities for a Rational Economic Order

6-7 TEMMUZ 2012 - İSTANBUL
Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu

JULY 6-7, 2012 - İSTANBUL
Yıldız Technical University Auditorium

- PROGRAM
- BİLDİRİ ÖZETLERİ

1954

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İhlamur Sokak No:10 Kat: 2 Kızılay Ankara
Tel: +90 (312) 425 32 72 Faks: +90 (312) 417 38 18
www.emo.org.tr emo@emo.org.tr

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

SEMPOZYUM VEBLEN

Kapitalizm ve Akılcı bir İktisadi Düzen için Olanaklar
Capitalism and Possibilities for a Rational Economic Order

6-7 TEMMUZ 2012 - İSTANBUL
Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu

JULY 6-7, 2012 - İSTANBUL
Yıldız Technical University Auditorium

www.veblenconference.org

BİRİNCİ GÜN

06 Temmuz 2012, Cuma

08:30 - 09:30 KAYIT

09:30 - 11:00 AÇILIŞ KONUŞMALAR

• Orhan Örucü • Cengiz Göltaş • Mehmet Soğancı • Sidney Plotkin • Ahmet Öncü

11:00 - 12:00 AÇILIŞ BİLDİRİSİ: TMMOB Tarihi / Kaya Güvenç

12:00 - 13:00 Öğle Yemeği

13:00 - 15:30 BİRİNCİ OTURUM:

Amerika'da Kapitalizm, İktisat ve Veblen / Oturum Başkanı Ahmet Öncü

- Veblen'in Kurumsal Rant Teorisi / Michael Hudson - Cornelia Wunch
- Thorstein Veblen: Bir Amerikan İktisadi Bağlamı / Michael Perelman
- Thorstein Veblen ve İtaatsizlik Siyaseti / Sidney Plotkin

15:30 - 15:50 Kahve Arası

15:50 - 18:30 İKİNCİ OTURUM:

Kapitalizm: Veblen'den Bugüne Değişen Ne? / Oturum Başkanı Aziz Konukman

- Pakistan'ın 'Yeni Büyüme Çerçevesi': Yeni Aylak Sınıf Teorisi / Raza Naeem
- Thorstein Veblen, Ticari Girişim ve Finansal Kriz / William Waller
- Veblen Dağarcığıyla Küresel Mali Krize Bir Bakış / Sabri Öncü
- İşçilik, Emek ve Sermaye / F. Eray Düzenli

19:00 - 20:00

Oyun: Money and Enough / Dette Glashouwer - İclal Akçay

DAY 1

July,6 - 2012, Friday

08:30 - 09:30 REGISTRATION

09:30 - 11:00 WELCOMING AND OPENING SPEECHES

• Orhan Örucü • Cengiz Göltaş • Mehmet Soğancı • Sidney Plotkin • Ahmet Öncü

11:00 - 12:00 Keynote Speech:

The History of the Union of Chambers of Turkish Engineers and Architects / Kaya Güvenç

12:00 - 13:00 Lunch

13:00 - 15:30 FIRST SESSION:

Capitalism in America, Economics and Veblen / Ahmet Öncü

- Veblen's Institutional Rent Theory / Michael Hudson - Cornelia Wunch
- Thorstein Veblen: An American Economic Context / Michael Perelman
- Thorstein Veblen and the Politics of Insubordination / Sidney Plotkin

15:30 – 15:50 Coffee Break

15:50 - 18:30 SECOND SESSION:

Capitalism: What Has Changed Since Veblen? / Aziz Konukman

- Pakistan's 'New Growth Framework': The New Theory of the Leisure Class / Raza Naeem
- Thorstein Veblen, Business Enterprise, and the Financial Crisis / William Waller
- A Look at the Global Financial Crisis Using Veblen's Vocabulary / Sabri Öncü
- Workmanship, Labor and Capital / F. Eray Düzenli

19:00 – 20:00 PLAY: Money and Enough / Dette Glashouwer – İclal Akçay

İKİNCİ GÜN

07 Temmuz 2012, Cumartesi

09:30 - 11:30 ÜÇÜNCÜ OTURUM:

Günümüz Kapitalizmine Veblen'le Bakmak / Oturum Başkanı Sabri Öncü

- Tabandan Demokratik Değişim İçin Dost ve Düşman Olarak Veblen'in Efendisiz İnsanı / Ross Mitchell
- Bir Gülümseme ile Sabotaj: Waitrose ve Sıradan İnsan / Anita Oğurlu
- Batman'daki Mikrokredi Programları: Nasıl Anlamlandırılmalı? / Çağla Diner

11:30 - 13:00 Öğle Yemeği

13:00 - 15:40 DÖRDÜNCÜ OTURUM:

Kapitalizmin Krizi, Toplumsal Tepkiler ve Veblen / Oturum Başkanı Hayri Kozanoğlu

- Wall Street'i İşgal Et! / Erol Balkan
- Veblen'in "Devrimci Bir Altüst Oluş Tehlikesi" Görüşünün Günümüz Koşullarında Yorumlanması / İzzettin Önder
- Veblen'in Analizinde Endüstriyel ve Finansal Faaliyetler Arasındaki İkilem ve Kapitalizmin İstikrarsızlığı / Gülenay Baş Dinar
- Marx ve Veblen Starbucks'da Karşılaşırsa / Bahar Araz Takay- Derya Güler Aydın

15:40 – 16:00 Kahve Arası

16:00 - 18:00 BEŞİNCİ OTURUM:

Türkiye'de Sınıflar, Mühendisler ve Kapitalizm / Oturum Başkanı Cengiz Göltaş

- Türkiye'de Anti-Kapitalist Mühendis Kimliğinin Oluşumu ve Evrimi: Veblenci Bir Yorum / Ahmet Öncü
- Türkiye'de Mühendislerin Sınıf Yapıları Üzerine Gözlemler / A. Haşim Köse-Faik Yücel Günaydın
- Türkiye'de Sınıflar / A. Haşim Köse - Serdal Bahçe

18:00 – 18:20 Kahve Arası

18:20 - 20:00 FORUM: Akılcı Bir İktisadi Düzen İçin Mühendisler Ne Yapabilir?
• Açılış Konuşması: Quo Vadis? Günümüzde Mühendislerin Sorumlulukları ve Görevleri / Ahmet Öncü

DAY 2

July,7 - 2012, Saturday

09:30 - 11:30 THIRD SESSION:

Viewing Today's Capitalism through Veblen's Lenses / Sabri Öncü

- Veblen's Masterless Man as Friend and Foe for Grassroots Democratic Change / Ross Mitchell
- Sabotage With a Smile: Waitrose and the Common Man / Anita Oğurlu
- Microcredit Programs in Batman: How to Make Sense of them?/Çağla Diner

11:30 - 13:00 LUNCH

13:00 - 15:40 FOURTH SESSION:

Crisis of Capitalism, Social Reactions and Veblen / Hayri Kozanoğlu

- Occupy Wall Street! / Erol Balkan
- An interpretation of Veblen's "The Danger of Revolutionary Overturn" View under Current Conditions/ İzzettin Önder
- Conflict Between Industrial and Financial Activities and Instability of Capitalism in Veblen's Analysis /Gülenay Baş Dinar
- What if Marx and Veblen meet at Starbucks / Bahar Araz Takay- Derya Güler Aydın

15:40 – 16:00 Coffee Break

16:00 - 18:00 FIFTH SESSION:

Classes, Engineers and Capitalism in Turkey / Cengiz Göltaş

- Formation of an Anti-Capitalist Engineer Identity and its Evolution in Turkey: A Veblenian Interpretation / Ahmet Öncü
- Observations on the Class Structure of Engineers in Turkey / A. Haşim Köse- Faik Yücel Günaydın
- Classes in Turkey / A. Haşim Köse - Serdal Bahçe

18:00 – 18:20 Coffee Break

18:20 - 20:00 FORUM: What Can Engineers Do for a Rational Economic Order?

Opening Remarks: Ahmet Öncü

Quo Vadis? : Responsibilities and Duties of Today's Engineers

Michael Hudson Cornelia Wunch

Özgeçmiş

MICHAEL HUDSON

Profesör Hudson ekonomi doktorasını New York Üniversitesi'nde 1968 yılında tamamladı. Tezi, on dokuzuncu yüzyıl Amerikan ekonomik ve teknolojik düşüncesi üzerineydi. 1963 yılında, Dünya Bankası'nın gelişim felsefesi üzerine, tarım sektöründeki kredi politikalarına dair bir tez ile yine New York Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1959 yılında lisans eğitimini tamamladığı Chicago Üniversitesi'ndeki asıl branşı filoloji, yan branşı ise tarihi. Chicago Üniversitesi'nin lise ve ilköğretime yönelik Deneme Okuluna katıldı.

Hudson, New York'daki New School'da görev yaptı. Şu an Kansas City'deki Missouri Üniversitesi (UMKC)'nde ekonomi profesörüdür. Ayrıca UMKC ile iş birliği içinde Berlin School of Economics'de konferanslar vermekte ve yayınlar yapmaktadır.

Hudson, Dennis Kucinich'in 2008'deki başkanlık kampanyasında baş ekonomi danışmanı olarak görev aldı ve aynı görevi Kucinich'in Kongre kampanyasında da sürdürdü. Halen İzlanda, Çin, Litvanya, ABD, Kanada ve Meksika hükümetlerine ve Birleşmiş Milletler Eğitim ve Araştırma Enstitüsü (UNITAR)'ne ekonomi danışmanlığı yapmakta ve Uzun Vadeli Ekonomik Eğilimlere Yönelik Çalışma Enstitüsü (ISLET)'nin başkanlığını yürütmektedir.

9
sayfa/page

Hudson önceki dönemlerde Chase Manhattan Bank ve Arthur Andersen'da ödemeler bilançosu konusunda uzman iktisatçı ve Hudson Enstitüsü'nde ekonomik gelecek bilimcisi olarak çalıştı. 1990'da Scudder, Stevens & Clark için dünyanın ilk Üçüncü Dünya Kamu Borçları Fonunu kurdu. Bu fon 1991'de ikinci en iyi uluslararası fon olarak seçildi. (Avustralya gayrimenkul fonu ilk sıradaydı).

Hudson "Süper-Emperyalizm: Amerikan İmparatorluğu'nun Ekonomik Stratejisi" (1968 & 2003), "Küresel Çatlak, Yeni Dünya Düzeni" (1979 & 2005), "Ticaret, Kalkınma ve Dış Borç" (1992 & 2009) ve "Yardım Miti" (1971) başlıklı kitapların yazarıdır. Yakında yayınlanacak olan "Kurmaca Ekonomi" başlıklı kitabı ise genel okuyucuya hitaben yazılmış olup, şirketlerin bilanço değerlerini yükseltme temel amacına odaklı borç finansmanının yol açtığı varlık fiyatlarındaki enflasyon yoluyla çürütücü bir köpük ekonomisinin yaratılmasını ve bunun nasıl sanayi kapitalizminin yerine geçerek, riski nüfusun geneline yayarken kazancı küçük bir azınlığa aktardığını açıklamaya çalışmaktadır.

Özet: Veblen'in Kurumsal Rant Teorisi

Veblen'in ekonomik düşünce tarihindeki önemli rolünü anlamak için, onu kendi zamanının bağlamında düşünmek gerekir. Biyografi yazarlarının eğilimi doğal olarak düşünürün gerçekleştirdiği yeni şeyleri açıklamaktır. Veblen kesinlikle eşsiz bir gözlemci olarak, ekonomik analizi sosyolojik bağlam içine yerleştirmesiyle ün kazanmıştır. Ancak iğneleyici yazım tarzının ötesinde asıl yaptığı çok daha çarpıcı olup, zamanının ekonomistlerinin çoğunu sinirlendirmiştir. Veblen klasik siyasal iktisadın merkezinde bulunan ve post-klasik teorisyenlerin dışladığı iktisadi reform ruhunu (yani, hakedilmemiş kazancı çözümler amacıyla iktisadi rant teorisi ve finanslaşan ekonomilerin etkileri)

sürdürmüştür. Ana akım iktisat tüm gelire –Veblen tarafından ağır eleştirilen rantiyeler dahil olmak üzere- kazanılmış olarak bakmaktadır. Ayrıca finansın oynamakta olduğu devrimsel dönüştürücü rolü göz ardı ederek ekonomiyi, genellikle spekülâtif nedenler için yaratılan kredilere göre değil de, tüm üretimin tüketimde kullanıldığı ve maliyete göre fiyatlandırılan bir takas düzeninde işliyormuş gibi ele almışlardır. Veblen iktisat disiplini, rantiyeye kârları için lobicilik çalışmasına dönüşmüş ve ana hedefi göze daha az hoş gelen özelliklerindeki dikkati dağıtmak olan bir sistem olarak tanımlamıştır.

Bu makale Veblen'in Finans, Sigorta ve Gayrimenkul sektörü hakkında açıklamalarını özetlemektedir. Ana akım iktisat rant teorisinden üretim teorisine kaysa da, Veblen zenginliğin başka bir yolla nasıl edinildiğine odaklanmıştır. Diğer ekonomistler arz ve talebin azalan marjinal fayda prensibine tabi olan bir dengede nasıl konumlandığını açıklamaya çalışırken, Veblen itibar ve gösteriş amaçlı tüketimin rolünü açıklamıştır. Veblen gayrimenkul spekülasyonunu ve finansı dönüştürücü ekonomik ilişkiler olarak tanımlamaktadır.

Bu nedenle, Joseph Dorfman başta olmak üzere başlıca ekonomi tarihçilerinin Veblen'in yöntem ve fikirlerine yaptığı eleştirileri önemsizleştirmeye çalışmaları şaşırıcı değildir. Bu durum ana akım iktisadın sosyoloji ve "kurumsalcı" analizi sosyal bilimlerin entellektüel bodrumuna havale etmesi ile tutarlıdır. Bu sayede iktisat, Veblen'in maddesel dinamiklerinden eksik, indirgenmiş soyut analizlere terk etmektedir.

Short Biography

MICHEAL HUDSON

Professor Hudson received his Ph.D. in economics from New York University in 1968. His dissertation was on American economic and technological thought in the nineteenth century. He received his M.A. also from New York University in 1963 in economics, with a thesis on the World Bank's philosophy of development, with special reference to lending policies in the agricultural sector. He was philology major with a minor in history at the University of Chicago, where he received his B.A. in 1959. He attended the University of Chicago's Laboratory School for high school and grade school.

12
sayfa/page

Hudson previously taught at the New School in New York City. He is currently a professor of economics at the University of Missouri at Kansas City (UMKC). He also lectures and publishes in association with UMKC at The Berlin School of Economics.

Hudson served as Chief Economic Advisor for Dennis Kucinich's 2008 presidential campaign and holds the same position in Kucinich's Congressional campaign. He has been economic advisor to the Icelandic, Chinese, Latvian, U.S., Canadian, and Mexican governments, to the United Nations Institute for Training and Research (UNITAR), and he is president of the Institute for the Study of Long-term Economic Trends (ISLET).

Hudson is a former balance-of-payments economist for Chase Manhattan Bank and Arthur Andersen, and economic futurist for the Hudson Institute (no relation). For Scudder, Stevens & Clark in 1990, he established the world's first Third World sovereign debt fund, which be-

came the second best performing international fund in 1991 (an Australian real estate fund was number one)

Hudson is the author of “Super-Imperialism: The Economic Strategy of American Empire” (1968 & 2003), “Global Fracture, The New International Order” (1979 & 2005), “Trade, Development and Foreign Debt” (1992 & 2009) and The Myth of Aid (1971). His forthcoming book, “The Fictitious Economy”, tries to explain to general readers how a corrosive bubble economy is replacing industrial capitalism via debt-financed, asset price inflation with the main purpose of increasing balance-sheet net worth, benefiting a select few while spreading risk among the general population.

Abstract: Veblen’s Institutional Rent Theory

In order to understand Veblen’s important role in the history of economic thought, it is necessary to place him in the context of his time. The tendency of biographers naturally is to describe what the thinker did that was new. And Veblen certainly was viewed as a unique observer, credited with placing economic analysis in a sociological context. But what he did that set that was so striking – and upset so many of his contemporary economists, quite apart from his acerbic literary style – was that he maintained the central economic reform spirit from classical political economy, that post-classical theorists sought to exclude: the theory of economic rent to analyze unearned income, and the effect of financializing economies. Mainstream economics treated all income as being earned – including that of the rentiers whom Veblen skewered – and also, despite the revolutionary transformative role that finance was playing, treated the economy as if it operated on barter, with all production being for use and priced at cost, not on credit that often was created for speculative reasons. To top matters, Veblen described the economic

13
sayfa/page

discipline itself as being turned into a lobbying effort for the rentier interests, whose main objective was to distract attention from its less attractive features.

This article summarizes Veblen's emphasis on the Finance, Insurance and Real Estate (FIRE) sector. While the mainstream of economists shifted away from rent theory to focus on production theory, Veblen focused on how wealth was achieved in other way. While other economists sought to describe how supply and demand settled at a balance subject to the law of diminishing marginal utility, Veblen emphasized the role of status seeking and conspicuous consumption. He described real estate speculation and finance as transforming economic relations. So it is hardly surprising that mainstream economic historians, headed by Joseph Dorfman, should trivialize his criticism of their methodology and ideas. This is consistent with the mainstream economics consigning sociology and "institutional" analysis to the intellectual basement of the social sciences – leaving mainstream economics with a stripped down abstract analysis lacking Veblen's worldly dynamics.

Michael Perelman

Özgeçmiş

Michael Perelman Kaliforniya Devlet Üniversitesi'nde Ekonomi profesörüdür. 20 kitap yazmıştır. En son kitabı Görünmez Kelepçe: Piyasa Despotluğu, Emeği Bitirerek Ekonomiyi Nasıl Boğar (The Invisible Handcuffs: How Market Tyranny Stifles the Economy by Stunting Labor) 'dır. Perelman'ın erken dönem araştırmaları kar amaçlı tarımsal yapıların bir taraftan milyonlarca insanı topraklarından sürüp çıkarırken nasıl açlık, kirlilik, ciddi kamu sağlığı sonuçları ve çevresel yıkımlara sebep olduğunu göstermiştir. Hemen bütün kitaplarında, makalelerinde ve mülakatlarında ana akım iktisadi geniş bir açıdan eleştirmiştir.

Özet: Thorstein Veblen: Bir Amerikan İktisadi Bağlamı

Thorstein Veblen; ABD ekonomisinin özgün koşullarını, özellikle de körü körüne bağlı olunan serbest piyasa doktrini ve isteklere boyun eğen bir Kongre tarafından kurtulan, kurumsal suistimal ve yetersizliklerle dolu ekonominin bir arada olduğunu göstermiştir. ABD ekonomisinin zamanının çoğunu savaş ve krizlerle geçirdiğini de belirtmiştir.

Short Biography

Michael Perelman is a Professor of Economics at California State University. He is the author of 20 books, the latest of which is "The Invisible Handcuffs: How Market Tyranny Stifles the Economy by Stunting Labor". Perelman's early research revealed how profit-oriented agricultural system created hunger, pollution, serious public health consequ-

15
sayfa/page

ences, and environmental disruption, while throwing millions of people off the land. Perelman wrote extensively in criticism of conventional or mainstream economics, including in all his books papers and interviews.

Abstract: Thorstein Veblen: An American Economic Context

Thorstein Veblen reflected, at least in part, some of the U.S. economy's unique conditions, especially the coexistence of an almost religious adherence to a theory of doctrine laissez-faire in the face of an economy rife with subsidies from a subservient Congress, corporate malfeasance and incompetence, together with an economy that spent most of its time either at war or in a crisis.

Sidney Plotkin

Özgeçmiş

Sidney Plotkin Vassar Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi profesörüdür. Doktorasını 1978 yılında City University of New York'da tamamlamıştır. Amerika'da toprak kullanımının siyasi ekonomisi, mali kriz politikaları, tüzel güç ve toplumsal değişim üzerine yoğunlaşmıştır. Uzak Dur: Toprak Kullanımını Elinde Tutmak İçin Mücadele (Keep Out: The Struggle for Land Use Control (University of California Press))'nin yazarıdır. Özel Çıkar, Kamu Harcaması (Private Interest, Public Spending (South End Press)) isimli kitabı Bill Scheuerman ile birlikte yazmıştır.

Yakın zamanda, çalışması Thorstein Veblen'in çalışmalarının politik taraflarına odaklanmıştır. Veblen ile ilgili olarak bir kaç makale yayınlamıştır. Ayrıca Rick Tilman ile birlikte Thorstein Veblen'in Politik Fikirleri (The Political Ideas of Thorstein Veblen) isimli kitabı 2011 yılında Yale Üniversitesi tarafından yayınlanmıştır. 2004'ten beri Profesör Plotkin Uluslararası Thorstein Veblen Derneği'nin başkanı olarak görev yapmaktadır.

Özet: Thorstein Veblen ve İtaatsizlik Siyaseti

Makale, İmparatorluk Almanyası ve Sanayi Devrimi, Amerika'da Yüksek Öğrenim ve Mühendisler ve Fiyat Sistemi gibi eserleri ile entellektüel kökenlerini ve gelişimini takip ederek, Veblen'in 'başkaldırma ruhu' fikrini incelemektedir. Makalenin asıl odaklandığı nokta kısıtlamalarının yanı sıra Veblen'in fikrinin günümüzdeki ilerici sosyal hareketler için değeri ve potansiyelini değerlendirmektir.

17
sayfa/page

Short Biography

Sidney Plotkin is Professor of Political Science at Vassar College. He received his Ph.D. from the City University of New York in 1978. His scholarship has focused on the political economy of American land use, fiscal crisis politics, corporate power and social change. He is the author of "Keep Out: The Struggle for Land Use Control" (University of California Press) and co-author with Bill Scheuerman of "Private Interest, Public Spending" (South End Press).

More recently, his work has focused on the political aspects of the work of Thorstein Veblen. He has published a number of articles on Veblen. In addition his book "The Political Ideas of Thorstein Veblen", co-authored with Rick Tilman was published by Yale University Press in 2011. Since 2004, Prof. Plotkin has served as president of the International Thorstein Veblen Association.

Abstract: Thorstein Veblen and the Politics of Insubordination

The paper will explore Veblen's idea of a "spirit of insubordination," tracing its intellectual origins and evolution through such works as Imperial Germany and the Industrial Revolution, The Higher Learning in America, and Engineers and the Price System. A chief focus of the paper will be to explore the potential of Veblen's idea for contemporary progressive movements and politics, its value as well as its limitations.

Raza Naeem

Özgeçmiş

İngiltere’de Leeds Üniversitesi ve ABD’de Arkansas Üniversitesi’nde Ortadoğu Tarihi ve Antropoloji eğitimi aldı. Mısır ve Yemen’e yaptığı seyahatlerde çok sayıda sol görüşlü eylemci grupla görüştü. Şimdilerde iki kitap üzerinde çalışmaktadır: ilki; Arap Baharı sonrası Yemen’in siyasi ve kültürel tarihi, diğeri ise Pakistan’daki burjuva demokrasinin çelişkileri üzerinedir. Diğer araştırma konuları ise Hindistan ve Çin’in politik ekonomisi ve Karl Marx, Karl Polanyi, E.F. Schumacher ve Thorstein Veblen’in ekonomik ve politik düşünceleridir. Düzenli olarak kitap eleştirileri ve Frontline India, The Guardian UK, Monthly Newsline Karachi ve Daily Times Lahore için yorumculuk yapmaktadır. Orta Doğu meseleleri ve özellikle de Arap Baharı üzerine Pakistan Televizyonu (PTV) ve radyosunda düzenli olarak yorumlar yapmasının yanında Birleşik Devletler, İngiltere, Pakistan, Hindistan, Yemen ve Güney Afrika’da yayımlanmış bir yazardır.

Özet: Pakistan’ın ‘Yeni Büyüme Çerçevesi’: Yeni Aylak Sınıf Teorisi

Makalem/sunumum, özellikle 2008-10 ekonomik krizleri sonrasında Thorstein Veblen’in çığır açan “Aylak Sınıf Teorisi”nden öğrenmenin değerine odaklanmaktadır. Bu çalışma, Mayıs 2011’de Pakistan Hükümeti Planlama Komisyonu tarafından uygulamaya konan ve görünürde ülkedeki ekonomik çalkantıları iyileştirmede çare olacak olan Yeni Büyüme Taslağı (YBT)’ni anlamada önemlidir. Ne var ki makalemde de bahsettiğim üzere bu belge, ülkenin fakir çoğunluğu pahasına Pakistan’ın elit tabakası-

19
sayfa/page

nın—askeriye, toprak sahipleri ve bürokrasi - tüketimini haklı çıkarma girişiminden başka birşey değildir. Bu belge orjinallikten uzaktır. Dünyadaki finansal krizler Batı'nın başarısız neoliberal ekonomik modelinin taklit edilmesine karşı uyarmakta ve Veblen gibi sıradışı düşünürlerin fikirlerinden ders alınması gerektiğini göstermektedir. YBT ise, bu başarısız yöntemleri, kapitalizmin sınırları içerisinde gelişmiş olan gelişmekteki ülkelerden alınan dersleri bile göz önünde bulundurmuyarak gelişen ülke bağlamında tekrarlamaktadır. Bu yüzden benim fikrime göre bu belge, Pakistan'ın aylak sınıfı ve daha da genişletecek olursak tüm gelişmekte olan ülkeler için yeni bir kuramdır. Veblen bu durumdan hoşnut olmalı mıdır? Makalem; Pakistan'ın çok övülen orta sınıfı Veblen'in reform elçisi mi olacak yoksa bu aylak sınıfın bir parçası mı olacak tartışmasına odaklanmasının yanı sıra YBT'yi eleştirmek ve bu eleştirinin ışığı altında çözümler sunmak için Veblen'in söylemlerini kullanmaktadır.

Short Biography

University of Leeds in UK, and in Middle Eastern History and Anthropology from the University of Arkansas at Fayetteville, US. He has travelled widely in Egypt and Yemen over the years, interviewing a large number of leftist activists in both countries. He is presently working on two books: one, on a political and cultural history of Yemen post-Arab Spring, and another on the contradictions of bourgeois democracy in Pakistan. His other research interests include the political economy of India and China and the economic and political thought of Karl Marx, Karl Polanyi, E.F. Schumacher and Thorstein Veblen. He is a regular book critic and commentator for Frontline India, The Guardian UK, Monthly Newslines Karachi and Daily Times Lahore, and has been published in the United States, UK, Pakistan, India, Yemen and South Africa; as well as being

regularly interviewed on Pakistan Television (PTV) and radio on Middle Eastern issues, especially the Arab Spring

Abstract: Pakistan's 'New Growth Framework': The New Theory Of The Leisure Class

My paper/presentation focuses on the value of learning from Thorstein Veblen's seminal "Theory of the Leisure Class", especially in the aftermath of the 2008-10 worldwide financial crises. The work is relevant in the light of the New Growth Framework (NGF), launched by the Government of Pakistan's Planning Commission in May 2011, ostensibly as a panacea to cure the country of its economic troubles. However, as I argue in my paper, the document is little more than an attempt to justify the consumption of Pakistan's elite – the military, landlords and bureaucracy – at the expense of the country's poor majority. It lacks originality and at a time when the worldwide financial crises should caution against any attempt to mimic the failed Western neoliberal economic model and to learn from the ideas of heterodox thinkers such as Veblen, the NGF just reproduces these failed philosophies in a developing country context, failing to take into account lessons from even from those developing countries which have developed within the limits of capitalism. In my opinion, therefore, it is really a new theory of Pakistan's leisure class, and by extension, of the developing countries as a whole. Should Veblen be contented? My paper uses Veblen's arguments to critique the NGF and offer a solution in the light of this critique, as well as focus on the debate whether Pakistan's much-touted middle class can be a Veblenian agent of reform, or a part of this leisure class.

21
sayfa/page

William Waller

Özgeçmiş

William Waller, 1982 yılından beri ders verdiği Hobart ve William Smith Üniversitelerinde Ekonomi Profesörüdür. Lisans eğitimini (1978) ve yüksek lisansını (1979) ekonomi alanında Western Michigan Üniversitesi'nde tamamladı. Doktora ünvanını ise ekonomi alanında New Mexico Üniversitesi'nden aldı (1984). Şimdilerde Evrimci Ekonomi Derneği'nin başkanlığını yapmaktadır. Kurumsal Düşünce Derneği'nin eski başkanı, Sosyal Ekonomi Derneği'nin eski mütevellisi, Journal of Economic Issues dergisinin yayın kurulu üyesi ve mali işler sorumlusu olarak görev yaptığı Evrimci Ekonomi Derneği'nin yönetim kurulu eski üyesidir. "Ekonomi Ortodoksisine Alternatifler" (Alternatives to Economic Orthodoxy- M.E. Sharpe, 1987), "Sınıflara Ayrılmış Devlet" (Stratified State- M.E. Sharpe, 1992) ve "Kültürel Ekonomi ve Kuram" (Cultural Economics and Theory- Routledge, 2010) adlı üç kitabın derlenmesinde yardımcı olmuştur. Derleme eserlerinin yanında; kurumsalci metodoloji, feminist ekonomi, kamu politikaları ve Thorstein Veblen'in çalışmaları üzerine makaleleri Journal of Economic Issues, Review of Social Economy, History of Political Economy, Review of Institutional Thought dergilerinde yayınlanmıştır. Evrimci Ekonomi Derneği, Kurumsal Düşünce Derneği ve Sosyal Ekonomi Derneği ve Uluslararası Feminist Ekonomi Birliği bünyesinde aktif olarak görev almaktadır.

Özet: Thorstein Veblen, Ticari Girişim ve Finansal Kriz

Bu makale; Veblen'in, iş dünyasının icraatları ve özellikle de finansallaşmanın ortaya çıkış analizlerini incelemektedir. Veblen Amerikan kapitalizminin gelişiminin başlangıcında "borç kredi" olarak adlandırdığı, şirketin üretim kapasitesini veya uzun vadeli kârını yansıtmayan bonoların doğmasına dikkat çekmiştir. Veblen, üretim kapasitesi, maddi varlıkların değeri ve finansal varlıkların değeri arasında önemli ölçüde bir iraksaklık olabileceğini vurgulamıştır. Dahası, bu iraksaklığın farkına varıldığında buna sistemli ve iş dünyası açısından çok daha az kabul edilebilir bir çözüm sunacak hiçbir sosyal kurum mevcut değildir. Tek mekanizma sosyal bir utanç kaynağı olan iflas ve tasfiyedir. Tasfiye yani girişimin ölümü, iş dünyası için gelir kaybı yaratırken daha da önemlisi gelir elde eden üretici sınıfın geçim kaynağının bitmesine yol açmaktaydı.

Veblen'in analizlerindeki bu unsur çoğu zaman göz ardı edilmektedir. Halbuki onun iş ve endüstri arasındaki ayrımı iyi anlaşılmaktadır. Bu ayrımında endüstri tarafında gerçek üretim yapılırken endüstriyel araç-gereçlerin intifa hakkı iş dünyasına aittir.

Son olarak, 2008'deki büyük durgunluk Veblen'in analitik çerçevesi uygulanarak ve bu finansallaşma sürecinin yarattığı doğal istikrarsızlık Hyman Minsky'nin kurumsal analizi ile zenginleştirilerek incelenmiştir. Veblen iş girişimi analizlerinde çok kötümserdi. Çalışmalarında hangi muhtemel çözümleri düşündü, reddetti ve öngördü onlara bakacağız.

Short Biography

William Waller is Professor of Economics at Hobart and William Smith Colleges where he has taught since 1982. He received his B.S (1978) and M.A. (1979) in economics from Western Michigan University. He received his Ph.D. in economics from the University of New Mexico (1984). He is currently the President of the Association for Evolutionary Economics. He is past-president of the Association for Institutional Thought, a past trustee of the Association for Social Economics, a member of the editorial board of the Journal of Economic Issues, and former member of the board of directors of the Association for Evolutionary Economics; where he served as acting Secretary-Treasurer. He has co-edited three books "Alternatives to Economic Orthodoxy" (M.E. Sharpe, 1987), "The Stratified State" (M. E. Sharpe, 1992) and "Cultural Economics and Theory" (Routledge, 2010) His articles on institutionalist methodology, feminist economics, public policy and the work of Thorstein Veblen have been published in Journal of Economic Issues, Review of Social Economy, History of Political Economy, Review of Institutional Thought as well as a number of edited collections. He is active in the Association for Evolutionary Economics, the Association for Institutional Thought, and the Association for Social Economics and the International Association for Feminist Economics.

Abstract: Thorstein Veblen, Business Enterprise, and the Financial Crisis

This paper explores Veblen's analysis of business practices and particularly the emergence of what has come to be called financialization. Early on in the evolution of American capitalism Veblen noted that the emergent use of what he called "loan credit" resulted in the creation of bonds that did not reflect either the productive capacity

of a firm or its long term profitability. He noted there could be a substantial divergent between the productive capacity, the value of the physical assets, and the value of the financial assets. Moreover, once this divergence was recognized there were no social institutions in place that would allow for an orderly, much less acceptable (to the business classes) resolution to this divergence. The only mechanism was bankruptcy (which was a social disgrace) and liquidation. Liquidation, the death of the enterprise, while constituting a loss in income for the business class, created a much more serious loss of livelihood among the industrial productive classes whose capacity to earn an income was lost.

This element of Veblen's analysis is often overlooked. While his distinction between business and industry, where the usufruct of production of industrial appliances belongs to the business side of the enterprise while the actual production occurs on the industrial side, is well understood. The corresponding fact that when the enterprise fails, the real losses of the industrial producers are overlooked and dismissed by the liquidation of the firm; in contrast with the tremendous formal and procedural concerns for the bondholders whose ability to benefit from the firm's financial organization is formally protected throughout bankruptcy and liquidation proceedings.

Finally, the great recession of 2008 is explored employing Veblen's framework and as extended by Hyman Minsky's institutional analysis of the inherent instability created by this process of financialization. Veblen was very pessimistic in his analysis of business enterprise. We will look to see what possible solutions he considered, rejected, and anticipated in his work.

Sabri Öncü

Özgeçmiş

T. Sabri Öncü, Hindistan'ın Mumbai şehrinde İleri Finansal Araştırma ve Öğrenim Merkezi (CAFRAL) 'nde araştırma sorumlusudur. Makine Mühendisliği alanında lisans ve yüksek lisans eğitimini ve matematik alanında lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi'nde, uygulamalı matematik alanındaki yüksek lisans eğitimini ve doktorasını Alberta Üniversitesi'nde ve işletme araştırması alanında yüksek lisans eğitimini Stanford Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Finansal ekonomi konusuna ilgi duymaya başladığı Berkeley'deki Kaliforniya Üniversitesi matematik bölümünde 1993'ten 1994'e kadar araştırma görevlisi olarak çalıştı. Daha sonra 1994'ten 2006'ya kadar ABD'de çeşitli finans kuruluşlarında matematiksel finansçı olarak çalıştı. 2007'den 2010'a kadar New York Üniversitesi Stern İşletme Okulu'nda finans alanında misafir öğretim görevlisi olarak hizmet verdi. CAFRAL'a katılmadan önce 2010'dan 2011'e kadar İstanbul'daki Kadir Has Üniversitesi'nde Uluslararası Finans bölümünde yardımcı doçent olarak görev yaptı. Öncü finansal iktisat, finansal ekonometri, varlık fiyatlaması ve ampirik sanayi organizasyonu alanlarında uzmanlaşmıştır. Birçok saygın uluslararası bilimsel dergide makaleleri bulunan Öncü, New York Üniversitesi, Stern [Okulu] tarafından yakın bir zamanda yayınlanan "Wall Street'i Düzenlemek" adlı kitabın yazarlarından.

26
sayfa/page

Özet: Veblen Dağarcığıyla Küresel Mali Krize Bir Bakış

Kraliçe Elizabeth Eylül 2008'de Lehman Brothers'ın çöküşünden hemen sonra Kasım 2008'de Londra Ekonomi

Okulu'na yaptığı ziyareti esnasında sordu: Kredi sıkışmasının yolda olduğunu neden hiç kimse farketmedi? Görünüşe göre Kraliçe Elizabeth farkında değildi. Bu yazarın da dahil olduğu birçok kişi kredi sıkışmasının kapıda olduğunu öngörmüş ve yaklaşan krizler hakkında halkı uyarıştı. Fakat farkedilmemeleri veya gözardı edilmeleri ilk defa olmuyordu, bunun en güzel örneği Veblen'di. Eğer Veblen mevcut ekonomik krizden hemen önce hayatta olsaydı bu kredi sıkışması ve tetiklediği 2007'deki Büyük Buhran'ın kapıda olduğunu farkedilenler arasında olacaktı. Ne yazık ki Veblen o zamanlarda tahmin ettiği 1929'daki Büyük Buhran'dan üç ay önce vefat etmişti. Bu çalışma Veblen'in söylemlerini kullanarak 1929'daki Büyük Buhran'dan beri en büyük ekonomik çöküşün izlediği ve 2007 yazındaki başlangıcından önce birçoğumuzun öngördüğü yolu size gösterecektir.

Short Biography

T. Sabri Öncü is the Head of Research at the Centre for Advanced Financial Research and Learning (CAFRAL), Mumbai, India. He holds a BS and an MS in Mechanical Engineering and a BS in Mathematics from Boğaziçi University, an MS and a PhD in Applied Mathematics from the University of Alberta, and an MA in Business Research from Stanford University. He had been a Research Fellow at the University of California, Berkeley, Mathematics Department from 1993 to 1994, where he took an interest in financial economics. He then had worked at various financial institutions in the US as a "quant" from 1994 to 2006. He had served as a Visiting Assistant Professor of Finance at the New York University Stern School of Business from 2007 to 2010 and, prior to joining CAFRAL, been an Assistant Professor of International Finance at Kadir Has University in Istanbul from 2010 to 2011.

Öncü specializes in financial economics, financial econometrics, asset pricing and empirical industrial organization. He has many scientific publications in respected international journals and is a contributor to the recently published NYU, Stern book "Regulating Wall Street".

Abstract: A Look at the Global Financial Crisis Using Veblen's Vocabulary

At her visit to the London School Economics in November 2008 - shortly after the collapse of Lehman Brothers in September 2008 - Queen Elizabeth asked: why had nobody noticed that the credit crunch was on its way? Apparently, Queen Elizabeth had not been paying attention. Many - including this author - had anticipated that the credit crunch was on its way and publicly issued warnings about the coming crisis. But this was not the first time that they went unnoticed or ignored, Veblen being a prime example. Had Veblen been alive prior to the current crisis, he would have been among us who noticed that this credit crunch and the Great Depression of 2007 it triggered were on their way. Unfortunately, Veblen died three months before the onset of the previous Great Depression - the Great Depression of 1929 - that he had anticipated then. Borrowing Veblen's vocabulary, this paper will walk you through the greatest economic collapse since the Great Depression of 1929 that many of us had been anticipating way before its onset in the summer of 2007.

F. Eray Düzenli

Özgeçmiş

Faruk Eray Düzenli, ABD'de Maryland St. Mary Üniversitesi Ekonomi bölümünde yardımcı doçenttir . Rethinking Marxism adlı derginin kitap eleştirileri bölümünün editörlerinden biridir.

Özet: İşçilik, Emek ve Sermaye

Bu çalışma, Veblen ve Marx'ın kapitalist olmayan alternatifleri düşünmek ve kapitalizmi eleştirmek için (üretim) faaliyeti/ işgücünü nasıl çözümlediklerini tartışmaktadır. Veblen (1914, 33), 'işçilik içgüdüsünü, verimlilik sağlamak için kullanılan pratik araçlar ve yöntemler, uzmanlık, yaratıcılık ve teknolojik hakimiyet içeren bir ilgi olarak tanımlamaktadır. 'Amaçlı', 'etkili' ve 'verimli' bir aktivite olarak 'işçilik içgüdüsü' 'insan yaşamının ilerlemesine yardımcı olur' (Veblen 1899, 193). 'İşçilik içgüdüsünü Marx'ın işgücü görüşlerinden biriyle karşılaştırdım: insanoğlunun kendi varlığını nesnelleştirdiği, somutlaştırdığı böylece insan hakikatini/ türsel varlığını algılama yoluyla farketdiği üretim faaliyeti olarak işgücü (Marx 1973). Yağmacı kültürde 'işçilik'; 'can sıkıcı', 'bozuk', 'onursuz' ve 'kaçınılması gereken' şeydir (1899); özel mülkiyet bünyesindeki üretim aktivitesi 'faaliyetin yabancılaşması, yabancılaşma faaliyeti'dir (Marx 1975). 'İşçilik içgüdüsünün geri dönüşü ve üstünlük kazanması 'huzurlu' toplumun tekrar doğmasına vesile olacaktır; yabancılaşmanın azli ile 'insan' sürekli değişen ve yabancılaşmayan türsel varlığının farkına varacaktır. Ne var ki yaratıcı üretim faaliyeti, işçiliğin ne olduğunun içini boşaltmaz; bu yüzden Marx'ın üzerinde durduğu diğer tanım – artık üreticisi olarak işgücü- üzerine vurgu yapmaktayım. Bu görüşte işgücü, bu ürünleri ve hizmetleri üretenlerin

29
sayfa/page

devamını sağlamak için tüketeceği/gereksinim duyacağından fazlasını meydana getirir (Marx 1977). Kapitalist ekonomilerde ücretli işçiler artık değer üretse bile, ona el koyan ve dağıtan kapitalisttir; başka bir deyişle artık değer üreten kişi sahiplenme ve dağıtım aşamasında dışarıda bırakılmaktadır. Yani kapitalizm, 'özel haklar ve eşit olmayan değiş tokuşa bağlı sömürgeci bir sistemdir (Özselçuk ve Madra 2005). Diğer yandan Marx (1978) 'radikal eşitliğe' dayalı sömürgeci olmayan bir ekonomi çağrısında bulunur: 'herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre.' Böyle bir ekonomide herkes yeteneğine göre sosyal üretim fazlalığına katkıda bulunur, herkes ihtiyaçları doğrultusunda pay alır ve herkes katılımında bulunup bulunmadığına bakılmaksızın artık değerini dağıtımında söz alır.

Short Biography

Faruk Eray Düzenli is an assistant Professor of Economics at St. Mary's College of Maryland, USA. He co-edits Rethinking Marxism's Reviews section.

Abstract: Workmanship, Labor, and Capital

In this paper, I discuss how Veblen and Marx construe (productive) activity/labor to critique capitalism as well as to envision non-capitalist alternatives. Veblen (1914, 33) defines the "instinct of workmanship" as "occup[ying] the interest with practical expedients, ways and means, devices and contrivances of efficiency and economy, proficiency, creative work and technological mastery of facts." The "instinct of workmanship," as "purposeful," "effective," and "efficient" activity, "furthers human life on the whole" (Veblen 1899, 193). I compare and contrast the "instinct of workmanship" with one of Marx's—earlier—conceptions of labor: labor as the productive activity through which human beings objectify, materialize, thus sensuously realize their

human essence/species-being (Marx 1973). In a “predatory culture,” “workmanship” becomes labor—“irksome,” “tainted,” “ignoble,” and “something to be avoided” (Veblen 1899); productive activity, under private property, is “the alienation of activity, the activity of alienation” (Marx 1975). The return and dominance of “the instinct of workmanship” would lead to the reemergence of a “peaceful” society; with the supersession of alienation, “Man” would realize his ever-changing and non-alienated species-being. Creative, productive activity, however, does not exhaust what labor is; thus, I emphasize another definition Marx elaborates—labor as the producer of surplus. That is, labor can create more goods and services than what those who produce these goods and services customarily would consume/require to continue laboring (Marx 1977). In a capitalist economy, even though wage-laborers produce surplus-value, it is capitalists who exclusively appropriate and distribute it; to put it differently, those who produce surplus-value are excluded from its appropriation and distribution. Thus, capitalism is an exploitative economic system based on “exclusive rights and unequal exchange” (Özselçuk and Madra 2005). In contrast, Marx (1978) calls for a non-exploitative economy premised upon a “radical equality”: “from each according to ability, to each according to needs.” In such an economy, each contributes to social surplus according to his/her ability, each receives in accordance with his/her needs, and each has the ability to appropriate the surplus irrespective of whether one participates in, or provides the conditions of existence of, its production.

Ross Mitchell

Özgeçmiş

Dr. Ross Mitchel, Kanada'da ERM (Çevre Kaynakları Yönetimi)'nin Etki Değerlendirmesi ve Planlaması ekibinde Kıdemli Danışman ve Çevre Sosyologudur. Sosyal ve çevresel etki değerlendirmesi, sosyal politika, paydaş katılımı, çevre yönetimi ve uluslararası ve kırsal kalkınma alanlarında 25 yıllık bir kariyere sahiptir. Dr. Mitchell, Uluslararası Etki Değerlendirme Derneği (IAIA)'nin bir üyesi ve Alberta Üniversitesi'nde Kırsal Ekonomi Bölümü'nde sözleşmeli profesördür.

32
sayfa/page

Özet: Tabandan Demokratik Değişim İçin Dost ve Düşman Olarak Veblen'in Efendisiz İnsanı

Veblen'in 'efendisiz adam'ın hükmü tasviri; demokratik idealler ve normların bugünün neoliberal kapitalist modeli ile bir arada yaşayıp yaşayamayacağı konusunda bizi düşündürüyor. 1960'larda halk tabanındaki radikal, sosyal ve politik değişim akımından beri nüfus ('sıradan insan'); kendi sağlık ve refahı, toplumu ve çevresi ile haşır neşir oluyor. 'İşgal Hareketi'; Kuzey Amerika'nın, sömürgeci kuruluşlar ve suç ortağı olan ulus-devletin egemenliğinden duyduğu hoşnutsuzluğunun en son yansımasıdır. Şüphesiz ki şirket ve hissedarlarının global ekonomi üzerindeki mutlak hâkimiyeti bir müddet daha devam edecektir. Sıradan kişiler arasında insan odaklı bir demokrasi, baskın hiyerarşik menfaatler, aç gözlü vurguncular, sömürgeciler ve Veblen'in 'işe gelmeyen mülk sahiplerine' eşdeğer spekülasyonlarla başa çıkmak için yeterli olmayabilir. Coşkulu bir yenilenme ve sosyal ve çevresel uyanış umudu içerisinde bireylerin veya toplulukların rollerinin ne olacağı hala be-

lirsizliğini koruyor. Ayrıca, bireylerin ve toplulukların toplumsal ve ekolojik bir uyanış sonucu yeni bir yaşam tarzı yaratma yolunda ne gibi şeyler yapacağını görmek gerekecek. Birçok kişi ve değişik yaklaşımlar řu anda ‘yaşanmış mekanlar’ yaratmakta ve demokratik kurum ve normların oluşturulması için sağlıklı bir tartışma ortamı kurmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Veblen’in sahipsiz adamının sömürgeci bir dünyada tabandan demokratik değişimniğin hem katalist hem de sanık veya hem dost hem de düşman olup olamayacağını araştırmaktır.

Short Biography

Dr. Ross Mitchell is a Senior Consultant and Environmental Sociologist with ERM’s Impact Assessment and Planning team in Canada. He has had a 25-year career in social and environmental impact assessment, social policy, stakeholder engagement, environmental management, and international and rural development. Dr. Mitchell is a member of the International Association for Impact Assessment (IAIA) and is Adjunct Professor in the Department of Rural Economy at the University of Alberta.

Abstract: Veblen’s Masterless Man as Friend and Foe for Grassroots Democratic Change

Veblen’s portrayal of the ascendancy of “the masterless man” gives us pause for reflection, leaving us wonder if democratic ideals and norms can coexist with today’s global acceptance of the neoliberal capitalistic model. Since the 1960s groundswell of radical social and political change, the underlying population (“the common man”) continues to get involved in their own health and welfare, their communities, and the environment. The “Occupy Movement” is the latest reflection of North America’s dissatisfaction with the domination of predatory corporations and comp-

licit nation-states. Undoubtedly corporate and stockholder strangleholds on the global economy will continue for some time to come. A people-first democracy among the common man may not be enough to overcome dominant hierarchical interests - the greedy profiteers, exploiters, and speculators commensurate with Veblen's absentee owners. It also remains to be seen what role individuals or communities will play in a spirited renewal of life and hope in a social and ecological awakening. Spirited individual voices and perspectives are creating "lived spaces" and building a healthy forum for democratic institutions and norms. The purpose of this paper then is to explore whether Veblen's masterless man could be both catalyst and culprit, or friend and foe, for grassroots democratic change in a predatory world.

34

sayfa/page

Anita Oğurlu

Özgeçmiş

Anita Oğurlu, Beşeri Bilimler ve Kültürel Çalışmalar üzerine Londra Üniversitesi'ndeki Birkbeck College'de doktora adayıdır. Lisans eğitimini; görsel iletişimler alanında Kanada'nın Toronto şehrindeki Ryerson Üniversitesi'nde, yüksek lisansını ise Türkiye'de İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Kültürel Çalışmalar alanında yaptı. 18 yıl Toronto ve İstanbul'da çok uluslu reklam ajanslarında Sanat Yönetmeni/Kreatif Yönetmen olarak çalıştı ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Film Kültürü dersleri verdi. İlgi alanları arasında kültür ve küreselleşme, kültür ve iletişim, kültürel ayrışma, film teorisi ve göstergebilimi (semiyotik) bulunmaktadır.

Özet: Bir Gülümseme ile Sabotaj: Waitrose ve Sıradan İnsan

Yirmi birinci yüzyılın çıkar savunucuları vahşi kapitalizm/emperyalizm zırhı arkasına saklanmış yeni bir kemer sıkma ve savaş ekonomisi düzeni getirmişlerdir. Ekonomik Buhran'dan muzdarip olan yırtıcı kapitalizm Bangkok'tan Berkshire'a kadar bir biri içine geçmiş sistem içinde bu azgın hastalığın gazabından kimsenin sağ kurtulamayacağına inanmak için küresel vatandaşları sorgulamaktadır. Bu gibi istikrarsız dönemlerde iktisadi iklim işletmelerin avanta elde etmesine nasıl yardımcı olur? Thorstein Veblen'in hayati ehemmiyete sahip çalışması Mühendisler ve Fiyat Sistemi (1921) sabotaj kavramını ve onun hem işçi hem de işveren adına kullanılmasını ele almaktadır. İşçiler, üretimi yavaşlatmak veya durdurmak için grev gibi stratejileri kullanabilirken, işçinin 'dolu yemek kabı'nı sınırlandırmak ve kaynakları heba etmek için işverenin lehine organize

35
sayfa/page

kanun ve düzen, fiyat ve işletme prosedürleri gibi barışçıl manevralar bulunmaktadır. Ulusal hükümetler ile birlikte çalışan sanayinin kaptanları 'işçilerini bastırmayı veya rekabetçi teşebbüsler ile rakiplerini alt etmeyi' amaçlayabilir. Veblen'e göre bir topluluktaki genel refah 'sabotajın etkili kullanımı' olmadan sağlıklı kalmaz. Ne var ki sıradan kişilerin büyüyen endişesini pasifleştirmek için 21. yüzyıl işveren sabotajına gizlenmekten daha fena bir şey var mıdır?

Bu çalışma, yöneticilerin menfaatlerini korumak amacıyla işçi itaatini normatif kontrol ile nasıl ellerinde tuttuklarını tekrar düşünmek için Veblen'in sabotaj üzerine fikirlerine başvurur. Bir iş konsorsiyumuna sahip İngiltere merkezli John Lewis Ortaklığı, Waitrose adlı zincir vasıtası ile özellikle gıda sanayisinde eşsiz bir sabotaj sistemi kurdu. İşçilere 'girişimci' rolü verildi, 'kalpleri ve ruhları' fethedilerek 'ortak' sıfatıyla kuruma katılmaları için davet edildi. Bu uygulama İngiltere iş dünyası için sıradışı bir model olması nedeniyle Başbakan Cameron tarafından takdirle karşılandı. Uygulama ilk bakışta çoğunun kişinin bir yemek kabı dahi yokken Waitrose çalışanlarının 'dolu yemek kapları' olması demekti. Gideon Kunda'nın şirket çalışanları ilişkileri üzerine kaleme aldığı Mühendislik Kültürü (1992) adlı yapıtına, yazarın iş hayatı ritüellerine ilişkin gözlemlerine ve halk arasındaki inanışlara dayanan bu uygulama, 'kurbanların' zora dayanan bu stratejileri kabullenmelerini sağlayabilir veya sağlamayabilir. Erving Goffman'ın 'çerçeveleme' ve 'rolü kabullenme' çalışması, kayıtsızlık ve itaat mekanizmalarını göz önünde bulundurmaktadır. Bu yeni sabotaj şekli işveren ve işçi arasındaki 'karşılıklı güvensizliği' nasıl telafi eder? Waitrose yeni piyasalara girerse ne olur? Sıradan insanın 'doğru olanı yapma' arzusu menfaatlerine üstün mü gelecek?

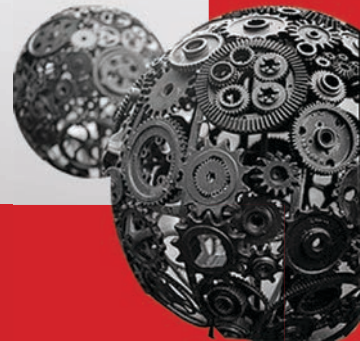
Short Biography

Anita Oğurlu is a PhD Candidate in Humanities & Cultural Studies at Birkbeck College, University of London. She received a BA in Visual Communications from Ryerson University, Toronto, Canada and an MA in Cultural Studies, Istanbul Bilgi University, Turkey. She has worked as an Art/Creative Director in multinational advertising agencies in Toronto and Istanbul for 18 years and taught Film Culture at Istanbul Bilgi University. Areas of interest include culture and globalization, culture and communication, cultural diversity, film theory and semiotics.

Abstract: Sabotage With a Smile: Waitrose and the Common Man

Twenty-first century Lieutenants of the Vested Interest have regimented a new order of austerity and war economy shielded behind predator capitalism/imperialism. Suffering an economic Depression, predator capitalism interpellates global citizens in an interlocking system from Bangkok to Berkshire to believe no one will remain uncathed from the wrath of this rabid disease. How does this economic climate help businesses get something for nothing in such unstable times? Thorstein Veblen's seminal work *The Engineers and the Price System* (1921) discusses the notion of sabotage and its utilization on behalf of both employees and employers. Whilst strategies may be used by employees to delay or obstruct production, such as a strike, it remains equally feasible, through organized procedures of law and order, price and business, there may be peaceable manoeuvres on behalf of the employer to limit the "full dinner-pail" of the employee and to waste resources. Teamed up with respective national governments, captains of industry may aim to "defeat their employees, or by competitive business concerns to get the better of

37
sayfa/page

their business rivals or to secure their own advantage". For Veblen, common welfare in a community cannot remain healthy without "a salutary use of sabotage", however, is there something more sinister than lurking in employer sabotage of the 21st century to pacify growing angst of the common man?

This paper applies Veblen's thoughts on sabotage to re-think how captains of business administer normative controls to create employee obedience to guard vested interests. The John Lewis Partnership (UK based), which owns a consortium of businesses, has devised a unique form of sabotage, particularly in the food industry, via its Waitrose franchise. Employees are invited to participate in the role of "entrepreneur" as "partner" in the corporation thus capturing employee "hearts and minds" to the benefit of certain vested interests. Hailed by Prime Minister Cameron as an exceptional model for British business, at first glance it appears all will have a "full dinner-pail" in an era when many don't even have a dinner-pail. Drawing upon the work of Gideon Kunda on corporate employee relations Engineering Culture (1992), his observations of business rituals, folk wisdom and artifacts may both encourage and discourage "victims" acceptance of coercive strategies. Erving Goffman's study of "framing" and "role embracement" considers mechanisms of complacency and obedience. How does this new form of sabotage compensate for a "degree of mutual distrust" between employer and employee? What happens when the Waitrose franchise enters new markets? Will the common man's desire to "do what is right" challenge the vested interest or embrace it, just yet.

Çağla Diner

Özgeçmiş

Çağla Diner Kadir Has Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde çalışmaktadır. Yüksek lisans ve doktorasını 2009 yılında Sosyoloji alanında John Hopkins Üniversitesi'nde, yerel ve küresel uzmanlar, bürokratlar ve politikacılar tarafından şekillendirilen ekonomik karar alma süreci üzerine yazdığı tez ile tamamlamıştır. Daha sonra Türkiye'de kadın haklarını ve konumunu iyileştirmeyi amaçlayan politikaların geliştirilmesi sürecini araştıran bir proje üzerinde çalışmıştır. Diner bugünlerde Batman'da yoksul bölgelerdeki mikrokredi programlarına dâhil olan kadınların deneyimleri üzerine bir araştırma yapmaktadır.

39
sayfa/page

Özet: Batman'daki Mikrokredi Programları: Nasıl Anlamlandırılmalı?

Bu bildiri, Muhammad Yunus tarafından geliştirilmiş bir kavram olan sosyal girişimcilik kavramından yola çıkarak, Veblen tarafından üretmeden ve topluma katkı yapmadan para kazanmak olarak tanımlanan "girişimcilik" (business) kavramını yeniden ele almayı amaçlamaktadır. Grameen Bankası'nın kurucusu Yunus, güvencesi olmayan yoksullara küçük borçlar sağlayan bir program geliştirerek 2006 yılında Nobel Barış Ödülü'nü almıştır. Yunus'a göre bu program, günümüz kapitalizm koşullarında krediye erişme şansı olmayan yoksulların kaderini değiştirebilir. Mikro kredi programlarının dünyanın yoksul bölgelerindeki toplumlara sosyal ve ekonomik olarak geliştirmesi beklenmektedir. Bu programlar, Yunus'un var olan kapitalist düzenden daha iyi bir düzen olarak öngördüğü "yeni kapitalizm" in unsurlarından biri olan "sosyal girişimcilik"

kavramının iyi bir örneğini oluşturmaktadır. Kapitalizmin bu hali yoksullara da mal ve hizmet tedariki sağlamaktadır. Sosyal girişimcilik, mütevazı oranlarda kar elde etmenin yanında topluma hizmet de sağlayarak iki amaca hizmet etmektedir. Batman'da mikro kredi programına katılan kadınlar ile yapılan derinlemesine mülakatlara dayanan bu bildiri, sosyal girişimcilik kavramının Veblen tarafından tanımlanan "girişimcilik" (business) kavramından farklılık göstermediğini ileri sürmektedir. Zira Türkiye Grameen Mikrokredi Programı piyasa sisteminin tam ortasında yer almayan yoksul gruplara piyasa rasyonelliğini ve disiplini yaymak ve onların tüketiciler olarak piyasaya katılımını artırmaktan başka bir toplumsal amaca hizmet etmemektedir. Yoksul kadınlar aldıkları krediler sayesinde çok temel ihtiyaçlarını satın alabildikleri için, programın durdurulmasını savunmak zor olsa da Batman'daki mikro kredi programı, maliyeti faiz olarak yoksullar tarafından ödenen bir sosyal refah programı olarak çalışmaktadır.

Short Biography

Cağla Diner is currently a faculty member at the Department of Political Science and Public Administration at Kadir Has University. She received her M.A. and Ph.D. in Sociology from Johns Hopkins University in 2009 with the dissertation she wrote on economic decision making processes as shaped by local and global experts, bureaucrats and politicians. She then worked on a project exploring the policy-making processes that intended to improve women's rights and status in Turkey. She is currently doing research on the experiences of women who are engaged in microcredit programs in poor neighborhoods of Batman.

Abstract: Microcredit Programs in Batman: How to Make Sense of them?

This paper aims to discuss the concept of social business, a concept developed by Muhammad Yunus, by revisiting the concept of business – making money without producing and giving something to the community – as defined by Veblen. Yunus is the founder of the Grameen Bank and the winner of Nobel Peace Prize in 2006 for his work on the development of a program that provides small loans to the poor who have no collateral. Having access to credit, according to Yunus, can change the fate of those who live in poverty and who otherwise would have no such access. The microcredit programs are expected to develop communities in the poor regions of the world socially and economically. These programs make up a good example of “social business,” which represents a “new form of capitalism,” a better one, according to Yunus, as this form of capitalism promotes provision of goods and services to the poor. Social business has a double objective, service to the community as well as making a modest profit. By drawing on in-depth interviews with women enrolled in the microcredit program in Batman, the paper argues that the concept of social business does not really differ from the concept of business as defined by Veblen because the Turkish Grameen Microfinance Program does not achieve a social objective other than disseminating market rationality, discipline among the poor and increasing participation of the poor to the market as consumers. Although it is difficult to argue for cessation of the program as the poor women are able to buy very basic necessities thanks to the credits they receive, the microcredit program in Batman serves as a welfare program, whose cost is paid by the poor in the form of interest.

41
sayfa/page

Erol Balkan

Özgeçmiş

Erol Balkan iktisat doktorasını SUNY Binghamton'dan aldı ve 1987 yılından itibaren Hamilton College'da çalışmaya başladı. Şu sıralarda az gelişmiş ülkelerde orta sınıfın eğitim ve finansal liberalleşme yoluyla nasıl yeniden üretildiği konusunu araştıran Balkan, yaptığı çalışmalar nedeniyle bir dizi ödül ve araştırma fonu almıştır. Bunlardan biri 1996 yılında Uluslararası Kalkınma Araştırma Merkezi'nden, kısa dönemli sermaye hareketlerinin Türkiye ekonomisine etkilerini incelemek üzere aldığı araştırma fonudur. Hamilton College'da, kalkınma, uluslararası finans ve Orta Doğu'nun siyasal iktisadı konularında dersler vermektedir. Ankara'da Bilkent Üniversitesi'nde ve İstanbul'da Sabancı Üniversitesi'nde misafir öğretim üyesi olarak çalışmıştır.

42
sayfa/page

Balkan'ın son kitabı, 'Sınıfın Yeniden Üretimi: İstanbul'da Eğitim, Neoliberalizm ve Orta Sınıfın Doğuşu', Türkiye'de orta sınıfın oluşumu ve eğitimi ile ilgili olup 2009 yılında Berghahn Yayınevi (New York) tarafından yayınlanmıştır. Balkan şu sıralarda 'Neoliberal Mekan ve İslami Sermayenin Yükselişi' başlıklı bir kitap üzerinde çalışmaktadır.

Özet: "Wall Street'i İşgal Et!"

ABD'de 2008 yılında patlak veren finans krizine en çarpıcı tepki 2011 Eylül'ünde, New York Wall Street Menkul Kıymetler Borsası önünde başlayan protestolardı. Protestocular bir süre sonra yakındaki Zucotti Park'a yerleştiler ve Kasım ortasında Belediye Başkanı Bloomberg'in parkı polis zoruyla boşaltmasına kadar gösterilerine devam ettiler. Hareket kısa sürede onlarca başka kente yayıldı ve koordi-

ne bir biçimde yürütölmeye başlandı. Bu isgal hareketinin en önemli yanı ABD'deki eşitsizlikleri gözler önüne sermek oldu. İşgalcilerin çok çeşitli talepleri vardı. Ancak hepsinin ortak yanı son otuz yılda ABD'de uygulanan iktisat politikalarının zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul kılmasına ve orta sınıfı yoketmesine karşı çıkıştı. İşgal hareketi kış boyunca örgütlenmeyi sürdürdü ve 1 Mayıs'ta ABD'nin birçok kentinde görkemli gösteriler düzenledi. Hareketin şu sıralardaki amacı her grubun yerel sorunlar çerçevesinde örgütlenmesi ve bu grupların ulusal bir platformda işbirliği yaparak çalışmasıdır.

Short Biography

Balkan earned a Ph.D. in economics from the State University of New York at Binghamton and joined the Hamilton College faculty in 1987. His current research focuses on the formation of middle classes through education and financial liberalization in developing countries. Balkan has received several awards and grants for his work, including the International Development Research Center Grant in 1996 to study the effects of short term capital flows on the Turkish economy. He teaches economic development, international finance and political economy of the Middle East at Hamilton College in New York and has lectured as a visiting professor at Bilkent University in Ankara and Sabanci University in Istanbul, Turkey.

Balkan's recent book on the formation of the Turkish middle class and education "Reproducing Class: Education, Neoliberalism, and the Rise of the New Middle Class in Istanbul" was published in January 2009 by Berghahn Books. He is currently working on a manuscript titled "The Neoliberal Landscape and the Rise of Islamic Capital."

43
sayfa/page

Abstract: The “Occupy Wall Street” Movement

The most striking response to the 2008 Financial Crisis in the United States was the demonstrations that started in Wall Street last September in front of the New York Stock Exchange. The demonstrators later settled in the nearby Zucotti Park and persevered with their protests until the New York Mayor Mr. Bloomberg ordered the police to throw them out by force in mid-November. The movement quickly spread to other cities and continued in a coordinated manner. The most important aspect of the Occupy Movement was to draw attention to the growing inequalities in the American society. The occupiers had many diverse demands. However, the common point of their protest was the resistance against the economic policies of the last thirty years that made the rich even richer, the poor even poorer and eroded the income of the middle class. The Occupy Movement continued to organize throughout the winter and carried out impressive May 1st protests around the country. The current goal of the Movement is to continue organizing around local problems and to coordinate activities nationally.

İzzettin Önder

Özgeçmiş

1940 yılında Erzurum'da doğdu. 1963'te İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden mezun oldu. 1967 İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde doktorasını tamamladıktan sonra, 1971 yılında aynı bölümde doçent, 1980'de ise profesör oldu. 1967-68 yıllarında İngiltere'de York Üniversitesi'nde, 1974 yılında Japonya'daki Seijo Üniversitesi'nde, 1968'de çeşitli ABD üniversitelerinde araştırma çalışmalarına katıldı. Öğretim Üyeleri Sendikası'nda iki dönem uzlaştırmacı/arabulucu olarak görev yaptı. Halen Üniversite Konseyleri Üyesi olan Önder maliye ve maliye politikası konularında Türkçe kitap ve Türkçe ve İngilizce makaleler yayınlamıştır.

Özet: Veblen'in "Devrimci Bir Altüst Oluş Tehlikesi" Görüşünün Günümüz Koşullarında Yorumlanması

Konuşmada, Veblen'in devrimci görüşlerinin Marksizm ile karşılaştırılması ve söz konusu görüşlerin günümüz kapitalizminin işleyişi ve sosyal ilişkiler bağlamında ele alınması üzerinde durulacaktır. Kapitalizmin birinci ve ikinci krizleri aralığında yaşamış ve eser vermiş olan Veblen'in, "Devrimci Altüst Oluş" olgusunu açıklaması ve bu olgunun zamanı içinde algılanmasının günümüzdeki devrimci akımlara nedenli ışık tutabileceği ve yol gösterebileceği irdelenecektir. Veblen'in sistemin genetik dokusunu, Marx'a benzer şekilde, "yabancılaşma" ve "sömürü" olguları ile açıklamasının, günümüzün küreselleşme ve emperyalizm olgusunun genel toplum tarafından algılanmasını birçok açıdan açıklamaya yardımcı olabileceğini düşünmekteyim.

45
sayfa/page

Short Biography

He was born in Erzurum in 1940. He graduated from The School of Economics, İstanbul University. He had his PHD from İstanbul University in Economics in 1967. He became an associate professor in The School of Economics, İstanbul University in 1967 and a professor in 1980. He took part in research projects at York University (England) between 1967 and 1968, Seijo University (Japan) in 1974 and several universities in USA in 1968. He worked as general facilitator in Academic Members Association for two terms. He is currently a member of Universities Council, and he has published a book on finance and finance policies in Turkish and published articles in Turkish and English.

46
sayfa/page

Abstract: An Interpretation of Veblen’s “the Danger of Revolutionary Overturn” View under Current Conditions

Throughout the speech, a comparison of Veblen’s revolutionary views with Marxism and relevance of such views in today’s capitalism and social relations are to be analyzed. Veblen lived and wrote his works in the period between the first and second crisis of capitalism. Whether understanding his concept of “Revolutionary Overturn” and the perception of this concept during Veblen’s time can shed light on today’s revolutionary movements will be discussed. I think that Veblen’s explanation of the original nature of the system with concepts like “alienation” and “exploitation”, similar to Marx, might help society to understand contemporary phenomena, like globalization and imperialism.

Gülenay Baş Dinar

Özgeçmiş

1980 yılında Zonguldak'ta doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Bolu'da tamamladı. 2001 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 2004 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisat Bölümünde Yüksek Lisans eğitimini, 2011 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Bölümü'nde doktora eğitimini tamamladı. 2001-2005 yılları arasında Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisat Bölümünde, 2005-2011 yılları arasında ise Hacettepe Üniversitesi İktisat Bölümünde araştırma görevlisi olarak çalıştı. Şu an Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisat Bölümü'nde Araştırma Görevlisi Doktor olarak çalışmalarına devam etmektedir.

47
sayfa/page

Özet: Veblen'in Analizinde Endüstriyel ve Finansal Faaliyetler Arasındaki İkilem ve Kapitalizmin İstikrarsızlığı

Veblen, 1904 yılında yazdığı "Theory of Business Enterprise" ve 1923 yılında yazdığı "Absentee Ownership" isimli eserlerinde modern kapitalizmin sahip olduğu özellikleri ayrıntılı bir şekilde incelemiştir. Bu bağlamda, Veblen için 19.yy modern kapitalizminin en belirleyici özelliği üretimin parasal bir olgu haline gelmesi ve dolayısıyla işadamlarının faaliyetlerini endüstriyel faaliyetlerden çok finansal faaliyetlere yöneltmesidir. Veblen'e göre, modern kapitalizmde işadamları daha çok parasal işlevlerle uğraşmakta, ustalık içgüdüsünün bir sonucu olarak ortaya çıkan reel üretim faaliyetlerini geri plana itmektedir. Veblen, işadamlarının bu yöndeki tavır ve tutumlarının endüstrinin üretken bir şekilde çalışmasını engellediğini belirtmektedir. Ayrıca,

bu faaliyetler üretim sürecinde gerçekleştirilecek teknik ilerlemelerin ortaya çıkmasını da engellemektedir. Çünkü, Veblen'e göre, ticari hayatın çıkarı üretimin kar amacı doğrultusunda kısılmasını gerektirmektedir. Bu süreçte, işadamlarının kar algılayışının üretim sektörü ile ilgisi azalmakta ve teknolojik gelişme yoluyla maliyetleri azaltmanın önemi işadamları açısından kaybolmaktadır. Bu nedenle, Veblen, tarafından ticari girişim (finansal faaliyetler) teknolojik gelişmenin önünü tıkayan tutucu bir unsur olarak kavramsallaştırılmakta ve statik kurumlar sınıfına sokulmaktadır. Bu bakımdan, Veblen bu kurumların maddi üretime yönelik dinamik kurumlar ile bir çatışma içinde olduğunu belirtmektedir. Veblen'in düşüncelerinin özünü oluşturan bu görüşler, Veblen'in kriz kuramı için önemli bir temel oluşturmuştur. Veblen modern finansal ekonomideki işadamlarının ve finansörlerin davranışlarını ilkel çağlardaki yağmacı içgüdülerin bir devamı olarak nitelendirmiştir. Bu doğrultuda, Veblen ilkel çağlardan günümüze toplumun yararına olan verimli faaliyetler ile sömürme esasına dayanan faaliyetler arasındaki çelişkiye dikkat çekmiştir. Bu çelişkinin modern kapitalizm koşullarındaki versiyonunu da finansal ve reel faaliyetler arasındaki çelişki oluşturmaktadır. Görüldüğü gibi, Veblen modern kapitalizm koşullarında finansal faaliyetler ile endüstriyel faaliyetler arasındaki ikileme dikkat çekmiş ve bu ikilemin ekonomi üzerindeki etkileri üzerinde yoğunlaşmıştır. Veblen, özellikle finansal faaliyetlerin endüstriyel faaliyetlere hakim olmasının ve yönlendirmesinin ekonomide nasıl istikrarsızlıklara ve dalgalanmalara yol açtığı sorununa odaklanmıştır. Bu noktada, Veblen ekonomide ortaya çıkan dalgalanmaların endüstriyel kesimden değil ticari girişimin daha çok kar elde etme amacı doğrultusunda izlediği faaliyetlerden kaynaklandığını ileri sürmüştür. Bu açıdan, Veblen iktisadi faaliyet düzeyinde ortaya çıkan dalgalanmaları endüstriyel dalgalanmalar değil iş çevrimleri olarak nitelendirmektedir. Bu anlamda, Veblen, modern ekonomide ortaya çıkan krizleri

ve iktisadi dalgalanmaları endüstriyel ekonominin değil para ekonomisinin bir sonucu olarak görmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Veblen'in endüstriyel ve ticari (finansal) faaliyetler arasındaki kurduğu bu ikilemden yola çıkarak, Veblen'in modern kapitalizm koşullarında ekonomide ortaya çıkan istikrarsızlıklara ilişkin açıklamalarını irdelemektir. Bu amaç doğrultusunda bu çalışma üç kısımdan oluşmaktadır. İlk olarak, Veblen'in modern kapitalizme ilişkin görüşleri incelenecek ve Veblen'in bakış açısıyla modern kapitalizmi oluşturan unsurlar ve ilişkiler açıklanacak, ikinci bölümde ise, modern kapitalizmi tanımlayan bu özelliklerden yola çıkarak Veblen'in ekonomik istikrarsızlıklar ile ilgili görüşleri incelenecek ve çalışma Veblen'in ekonomide ortaya çıkan istikrarsızlıklarla ilgili görüşlerinden çağımızın finansal krizlerini anlamak açısından nasıl yararlanılabileceğinin tartışılması ile son bulacaktır.

Short Biography

She was born in Zonguldak in 1980. She completed her primary and secondary school education in Bolu. She graduated from The School of Economics, Abant İzzet Baysal University in 2001. She completed her post graduate in The School of Economics, Abant İzzet Baysal University and her PHD in The Department of Economics in Institute of Social Sciences, Hacettepe University in 2011. She worked as a research associate in The Department of Economic, Abant İzzet Baysal University between 2001 and 2005, and in The Department of Economics, Hacettepe University between 2005 and 2011. Currently, she keeps her studies on as a Research Associate Doctor in The Department of Economics in Abant İzzet Baysal University.

Abstract: Conflict between Industrial and Financial Activities and Instability of Capitalism in Veblen's Analysis

Veblen examined the features of modern capitalism in his works "Theory of Business Enterprise" in 1904 and "Absentee Ownership" in 1923. In this context, the most distinctive characteristic of 19th century capitalism is that production has become a financial fact and thus businessmen has directed their activities into financial activities rather than industrial ones. According to Veblen, businessmen deal more with financial activities and put back the real production activities that emerge as a result of workmanship instinct. Veblen states that this kind of manner and attitudes of businessmen inhibit efficient work of industry. Also these activities prevent technical improvements that may happen in production process. Because, Veblen thinks, interests of business life requires production to be reduced for the sake of profit. In this period, profit perception of businessmen loses alignment with production sector and attachment of importance of cost reduction through technological development disappears for businessmen. Therefore, Veblen conceptualizes business enterprise (financial activities) as a concept that stonewalls technological advance and classifies it as a static institution. In this regard, Veblen expresses that these institutions are in a conflict with dynamic institutions that are oriented to physical production. These opinions as the essence of Veblen's thoughts form an important base for Veblen's crisis theory. Veblen qualifies the attitudes of businessmen and financiers in modern financial economy as the continuation of predatory instincts of primitive ages. In this regard, Veblen draws attention to the conflict between efficient activities for benefit of society and other activities based on exploitation. The version of this conflict in modern capitalism conditions comprises the conflict between financial and

real activities. As can be seen, Veblen draws attention to dichotomy between financial and industrial activities and focuses on the effects of this dichotomy on economy. Veblen specifically focuses on the problem how domination and direction of industrial activities by financial activities result in instabilities and fluctuations in economy. At this point, Veblen asserts that fluctuations in economy do not stem from industrial sector, but from activities that business enterprises follow for more profit. Veblen defines fluctuations emerging at the level of financial activity not as industrial fluctuations but as business cycles. In this sense, Veblen indicates crisis and financial fluctuations in modern economy not as a result of industrial economy but as a result of money economy.

The aim of this study is to examine Veblen's explanations about fluctuations in economy under modern capitalism conditions taking the conflict he had defined between industrial and business (financial) activities. For this purpose, study comprises three parts. Firstly, Veblen's thoughts about modern capitalism will be analyzed, and elements and relations will be explained with Veblen's point of view; in second part these characteristics defining the modern capitalism will be handled and Veblen's thoughts about economic instabilities will be studied and study will be finalized with the discussion of how Veblen's opinions about instabilities in economy may be utilized to understand current financial crisis.

51
sayfa/page

Bahar Araz Takay Derya Güler Aydın

Özgeçmişler:

BAHAR ARAZ TAKAY

Dokuz Eylül Üniversitesi İktisat Bölümü mezunudur. Yüksek Lisans ve 'Evrimsel İktisat ve Sosyo-Ekonomik Değişim' başlıklı doktorasını (2009) Hacettepe Üniversitesi Ekonomi bölümünde tamamlamıştır. Başkent Üniversitesi, Uluslararası Ticaret bölümünde, öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. İktisat Tarihi, İktisadi Düşünce Tarihi, Uluslararası Ekonomi ve Türkiye Ekonomisi dersleri vermektedir. Politik iktisat, evrimsel iktisat, iktisadi düşünce tarihi ve iktisat felsefesi alanlarında çalışmaktadır.

DERYA GÜLER AYDIN

Derya Güler Aydın, lisans (1994), yüksek lisans (2002) ve doktorasını (2008) Hacettepe Üniversitesi'nde tamamladı. Doktoranın ardından, Sheffield Üniversitesi'nde, misafir araştırmacı olarak (2011) görev yaptı. İktisadi analiz tarihi, iktisat metodolojisi ve felsefesi alanlarında çalışmalar yapmaktadır. İngilizce İktisat Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışan Aydın'ın ulusal ve uluslararası dergilerde yayınlanmış eserleri bulunmaktadır.

Özet: Marx ve Veblen Starbucks'da Karşılaşır

Bu çalışma, Marx ve Veblen'in kapitalizm, insan doğası ve tarihsellik anlayışlarının karşılaştırılmasını ve ikisi arasında var olduğu ileri sürülen çatışmanın nedenlerini bu üç kavram temelinde ortaya koymayı amaçlamaktadır. Toplumların geçirdiği aşamaları evrimsel bir yaklaşımla ele almaları, teknolojinin önemine yaptıkları vurgu ve insan doğası te-

melinde yabancılaşmanın varlığını ortaya koymaları aslında bu iki iktisatçının birbirlerine benzerliklerini de ortaya koymaktadır. Bu noktada, bu iki önemli iktisatçının aralarında sürekli bir çatışma varmış gibi görünmesi, esasında ikisi arasında benzerlikler olabileceğinin de bir işaretidir.

Marx ve Veblen'in Darwin'in evrim kuramından etkilenmeleri her ikisini yöntemsel açıdan birbirlerine yaklaştırmaktadır. Marx'ın kuramı, sınıf çatışması sonucunda, toplumların geçireceği evreleri, yaşayacakları dönüşümleri tarihsel ve materyalist bir temelde inceler. Veblen ise, toplumların geçireceği aşamaları dört bölüme ayırarak, bir aşamadan diğerine geçişte birikimli nedenselliğin önemini dikkate alır ve insan kültürlerinin zaman içinde hedefi belli olmayan biçimde evrildiğini vurgular. Teorik olarak önemli farklar olmakla birlikte, Marx ve Veblen'in sosyal teorileri arasında toplumsal değişimin niteliği açısından benzerlikler ortaya koymak mümkündür. Bunun yanında, yabancılaşma, Marx'ın analizinde, iş bölümü ve özel mülkiyet, Veblen'de ise çalışma içgüdüsünün kaybı temelinde incelenir. Marx ve Veblen'de farklı bir bakış açısının yansıması olarak ortaya çıkan yabancılaşmada her ikisinde, kapitalist toplumda bireyin insanlıktan çıkma hikayesi anlatılır.

Kuşkusuz, Marx'ı bir kurumsal iktisatçı Veblen'i de bir Marxist iktisatçı olarak düşünmek mümkün değildir. Buna karşın, bugüne kadar ortaya konulduğu biçimiyle aralarındaki farkları incelemek kadar, kapitalizm, evrim ve insan doğası ile ilgili olarak ortaya koydukları kuramlarındaki benzerlikleri araştırmak, kapitalizmi sorgulamak noktasında önemli olacaktır.

Short Biographies

BAHAR ARAZ TAKAY

Bahar Araz Takay, Department of International Trade, PhD in Economics Hacettepe University, Ankara, Turkey, 2009 (Title:Evolutionary Economics and Socio-Economic Change (supervisor: Prof.Dr.Huseyin Ozel) Research programme for Evolutionary Economics in The Institute of Economics of the Russian Academy of Sciences in Moscow, 2007-2009 M.A. in Economics Hacettepe University, Ankara, Turkey 1999. (Title:Determination of the Exchange rate: An Empirical study" B.A. in Economics Dokuz Eylul University, Izmir, Turkey, 1995. FIELDS OF RESEARCH: Political Economy, Evolutionary Economics, History of Economic Thought, 4. Seyahat of Economics, Methodology, Institutional Economics.

54
sayfa/page

DERYA GÜLER AYDIN

Derya Güler Aydın earned undergraduate (1994), master's (2002) and Ph. D. (2008) degrees in Hacettepe University. After graduation, she was appointed as a guest researcher in Sheffield University (2011). She studies on history of economic analysis and methodology and philosophy of economics. Aydın, who is a lecturer in the Department of Economics, has several works published in national and international journals.

Abstract: What if Marx and Veblen Meet at Starbucks

This study intends to compare human nature and historicity understanding of Marx and Veblen and to set forth the reasons of the conflict that is claimed to exist between them depending on this tree terms. Their handling the

stages that communities undergo with an evolutionary approach, their emphasis on the importance of technology and their reveal about the existence of alienation in the basis of human nature actually set forth the similar aspects of these two economists. At this point, the perception that these two important economics have a constant conflict actually is a sign of the possibility that they might have some similarities.

Being effected by the evolution theory of Darwin brings Marx and Veblen closer to each other in terms of methodology. Theory of Max studies on the stages that societies will undergo, transformation they will experience as a result of class conflict in a historical and materialist basis. Veblen divides the stages that the societies will undergo into four sections, he considers the importance of cumulative causation in the process of passing from one stage to another and emphasize that human cultures evolves in time without having a certain goal. Though having theoretically significant differences, it is possible to show similarities between the social theories of Marx and Veblen in terms of the quality of social change. Besides, alienation has been examined on the basis of division of labor and personal property in Marx's analysis, yet it has been examined on the basis of incapacity to work in Veblen's. Alienation coming out as a reflection of a different perspective on Marx and Veblen in both tells the story of individual's loosing human feelings in capitalist society.

Doublessly, it is not possible to consider Marx as a institutional economist and Veblen as a Marxist economist. However, it will be important for the query of capitalism to make reseach on the similarities they have in terms of the theories set forth by them related to capitalism, evolution and human nature, as well as the differences between them like they have been set forth until today.

Ahmet Öncü

Özgeçmiş

Ahmet Öncü Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Fakültesi'nde sosyoloji profesörü olarak çalışmaktadır. Sosyoloji alanındaki doktorasını 1996 yılında Alberta Üniversitesi'nden alan Öncü'nün, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden iktisat alanında lisans ve yüksek lisans dereceleri bulunmaktadır. Bilimsel ilgisi sosyal teori, siyasal iktisat ve siyaset sosyolojisi alanlarına yoğunlaşmıştır. Doktora tezinden hareketle TMMOB'nin 1970'lerdeki siyasallaşması üzerine kaleme aldığı İngilizce olarak yayınlanmış bir kitabının yanısıra üç kitabı, ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleleri ve kitap bölümleri vardır. Günlük siyasi yazıları Evrensel, BirGün ve Gerçek gazetelerinde yayınlanmıştır.

56
sayfa/page

Özet: Türkiye'de Anti-Kapitalist Mühendis Kimliğinin Oluşumu ve Evrimi: Veblenci Bir Yorum

Kapitalizm, İnsanlık ve Mühendislik: Türkiye'de Mühendisler ve Mimarlar başlıklı çalışmamızda 2000'li yıllara girerken Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin anti-kapitalist bir siyasi konumu temsil etmesine karşın, üyelerinin büyük çoğunluğunun merkez sağ siyasi ideolojilere eğilimli olduklarını gözlemlemiştik. Örgütün siyasi kimliğinin üyelerinkinden önemli ölçüde farklılaşması en az iki ilginç sosyolojik soruyu gündeme getirmektedir. Birincisi bu farklılaşmayı üreten ve yeniden üreten toplumsal ve iktisadi etkenlere ilişkin, ikincisi üyelerinin genel olarak sergiledikleri kapitalizmle uyumlu ideolojik konumlanışlarına rağmen örgütün anti-kapitalist bir mühendis kimliğini nasıl sürdürebildiğine dairdir. Bu çalışmada bu

sorular Veblen'in toplumsal kurumların evrimsel doğasını açıklamak üzere geliştirmiş olduğu birikimsel nedensellik yönetimi kullanılarak yanıtlanmaya çalışılacaktır.

Short Biography

Ahmet Öncü is Professor of Sociology at Sabancı University, School of Management. He completed his Ph.D. in Sociology at the University of Alberta in 1996. He obtained his B.Sc. and M. Sc. in Economics from the Middle East Technical University. His academic interests include social theory, political economy and political sociology. He published a book in English about the politicization of the UCTEA in the 1970's based on his doctoral thesis. He has published three other books and various articles in national and international journals as well as book chapters. His daily political reviews are published in Evrensel, BirGün and Gerçek newspapers.

Abstract: Formation of an Anti-Capitalist Engineer Identity and its Evolution in Turkey: A Veblenian Interpretation

In our work entitled *Capitalism, Humanity and Engineering: Engineers and Architects in Turkey* we have observed that in the beginning of the 2000s the majority of the membership of the Union of Chambers of Turkish Engineers and Architects were inclined towards center right ideologies, although the Union itself represented an anti-capitalist political stand. This significant differentiation of Union's political identity from its membership brings forth at least two intriguing sociological questions. While the first question is related to the social and economic conditions that produce and reproduce through and through the differentiation, the second one is about how the Union could continue to bear its anti-capitalist engineer identity despi-

57
sayfa/page

te the fact that the majority of its membership is inclined towards an ideological stand that is in accord with capitalism. This study tries to provide answers to those questions by using Veblen's cumulative causation methodology geared towards explaining the evolutionary nature of social institutions.

58
sayfa/page

Ahmet Haşim Köse Faik Yücel Günaydın

Özgeçmişler:

AHMET HAŞİM KÖSE

Prof. Dr. Ahmet Haşim Köse, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat Bölümü'nde öğretim üyesidir. İktisat alanındaki lisans ve yüksek lisans derecelerini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisat Bölümü'nde tamamlamış olup, doktora derecesini ise Hacettepe Üniversitesi İktisat Bölümü'nden almıştır. Akademik ilgi alanları kalkınma iktisadi ve politik iktisattır. Politik iktisat ve Türkiye'nin sınıf yapısı üzerine kitap ve makaleler yayınlamıştır.

FAİK YÜCEL GÜNAYDIN

Faik Yücel Günaydın, 1980 yılında Ankara'da doğdu. 2004 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu. 2011 yılında "Türkiye'de Hanehalkı İşgücü Anketinden İşgücü Üzerine Gözlemler" başlıklı teziyle yüksek lisans derecesine hak kazandı. Halen Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nda çalışmaktadır.

Özet: Türkiye'de Mühendislerin Sınıf Yapıları Üzerine Gözlemler

Ampirik düzeyde sınıf oluşumlarının inşa edilebileceği iki temel veri seti mevcuttur. İlki bizim HHBA ve diğeri Hane Halkı İşgücü Anketleridir (HHİA). Her iki veri seti de Türkiye'yi farklı sorunsallar temelinde temsil etmektedirler. Birinci veri seti (HHBA) gelir dağılımı ve bölüşüm temelli olup ikinci veri seti (HHİA) ise çalışma yaşamını konu edinmektedir. Farklı amaç-

59
sayfa/page

larla tasarlanmış olsalar da bu iki veri seti genel olarak Türkiye'yi temsil eden bir örneklem temeli üzerine kurgulandığından sınıf oluşumlarının türetiminde çok benzer sonuçlar üretmektedirler. Bu konu Bahçe, Günaydın ve Köse (2011) tarafından ayrıntıyla tartışılmıştır. HHİA'lerinde çalışanların eğitim konuları, işyerindeki konuları vb., konular hakkında daha ayrıntılı bilgi bulmak mümkündür. Bu çerçevede Mühendisleri bir katman olarak ayırtırmak ve bu grubun sınıfsal yapısı ve bu yapının zaman içindeki (2009-2011) eğilimlerini sorgulamak mümkündür. Çalışmanın ana sorunu şunlardır: (i) Mühendislerin sınıfsal konumlarında nasıl bir dönüşüm gözlenmektedir ve bu eğilim Türkiye genel ortalamasına göre nasıl bir izlekte sürmektedir? (ii) Ücretli mühendislerin genel ortalama ücreti nedir ve Türkiye ortalama ücretlerine göre nasıl bir salınım içindedir? (iii) Yaş ve cinsiyet temelli bir ayrışma mühendisler arasında gözlenmekte midir? Çalışmamızın ilk bulgularından edinilen bilgilere göre 2010 yılında Türkiye'deki mühendislerin %11,3'ü işsiz olup, %61,4'ü işçi sınıfının değişik katmanlarında yer almaktadır. Diğer taraftan mühendislerin % 3,5'u kapitalist, % 1,7'i ise küçük burjuva pozisyonlarında bulunmaktadır.

Kaynak: Bahçe, S; Günaydın, F.Y ve A. Köse (2011) "Türkiye'de Toplumsal Sınıf Haritaları: Hane Halkları Bütçe ve İşgücü Anketleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma" içinde Bilsay Kuruç'a Armağan (edt: Şahinkaya, S ve Ertuğrul, İ.), Mülkiyetler Birliği, Ankara.

Short Biographies:

AHMET HAŞİM KÖSE

Prof. Ahmet Haşim Köse, Ankara University, Faculty of Political Sciences, Ankara. Prof. Köse is professor in the Department of Economics. He is a graduate of Middle East Technical University, Department of Economics. He received his MA in economics at the same department and PhD from Hacettepe University, Turkey. His research interests are development economics and political economy. He has published books and articles on the political economy and class structure of Turkey.

FAİK YÜCEL GÜNAYDIN

Faik Yücel Aydın was born in Ankara in 1980. He graduated from Ankara University Faculty of Political Sciences in 2004. He has got his master's degree in 2011 with the thesis named "Remarks on labour in Turkey from labour force survey". Currently he works at the Ministry of Science, Industry and Technology.

Abstract: Observations on the Class Structure of Engineers in Turkey

There are two data sets to determine the class structure in Turkey: Household Budget Surveys and Household Labor Surveys. These two data sets display different aspects of the economy. The first focuses on income distribution while the second one deals with work life in Turkey. Although these two sets have been designed to serve different purposes, they provide similar results in studies that focus on class formations; this is because they use the same sampling frame that represents Turkey. This matter has been discussed in detail by Bahçe, Günaydin and Köse (2011). The Household Labor Surveys provide rich information on the educational and workplace status and other attributes of employees. Thus, it is possible to place engineers in a certain stratum and analyze their changing class characteristics within a certain period (2009-2011). This study focuses on the following questions: 1) How has the class position of engineers changed over time, and how do these changes compare to general trends of the same sort in the Turkish society? 2) What is the average wage for waged engineers, and how do their wages change compared to average wages in Turkey? 3) Are engineers in Turkey exposed to age and gender discrimination? According to the preliminary findings of our study, in 2010, 11.3 % of all engineers in Turkey are unemployed, and 61.4 % are situated within various strata of the working class. On the other hand 3.5 % of engineers can be depicted as being capitalists and 1.7 % as being middle class.

61
sayfa/page

Source: Bahçe, S; Günaydin, F.Y and A. Köse (2011), "Maps of Social Classes in Turkey: A Comparative Study on Household Budget Surveys and Labor Surveys" in In Honor of Bilsay Kuruç (eds: Şahinkaya, S and Ertuğrul, İ.), Mülkiyetler Birliği, Ankara.

Ahmet Haşim Köse

Serdal Bahçe

Özgeçmişler:

AHMET HAŞİM KÖSE

Prof. Dr. Ahmet Haşim Köse, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat Bölümü'nde öğretim üyesidir. İktisat alanındaki lisans ve yüksek lisans derecelerini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisat Bölümü'nde tamamlamış olup, doktora derecesini ise Hacettepe Üniversitesi İktisat Bölümü'nden almıştır. Akademik ilgi alanları kalkınma iktisadi ve politik iktisattır. Politik iktisat ve Türkiye'nin sınıf yapısı üzerine kitap ve makaleler yayınlamıştır.

62
sayfa/page

SERDAL BAHÇE

Serdal Bahçe lisansını Orta Doğu Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği alanında 1994 yılında tamamlayıp yüksek lisans ve doktora derecelerini de aynı üniversitenin İktisat Bölümü'nde sırasıyla 1998 ve 2003 yıllarında almıştır. Yine İktisat Bölümü'nde 1997 ve 2003 yılları arasında araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. 2004-2006 yılları arasında İsveç'in Gothenburg Üniversitesi İktisat Bölümü'nde doktora sonrası araştırma yapmıştır. Ankara Üniversitesi Maliye Bölümü'nde çalışmaya devam etmektedir. Akademik ilgi alanları günümüz kapitalizminin sınıf temelli analizi, regülasyonlar, özelleştirme ve elektrik sektörünü kapsamaktadır.

Özet: Türkiye'de Sınıflar

Bu çalışma TÜİK'in yayınladığı Hane Halkı Bütçe Anketlerinin (HHBA) kullanılarak 2002-2010 yılları arasında Türkiye'deki toplumsal sınıf yapısına ilişkin gözlemler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada teorik düzeyde Marksist sınıf

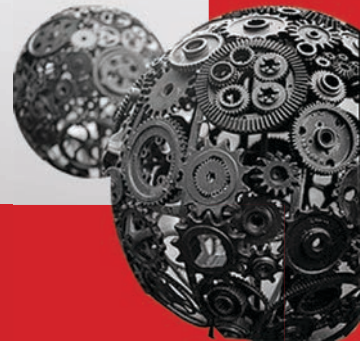

perspektifi üzerine inşa edilmiştir. Çalışmanın özgün yanı sıra sınıf oluşumlarının yalnızca bireyler düzeyinde tanımlanmaması hane halkları üzerinde sınıf oluşumlarının inşa edilmiş olmasıdır. Hane (aile) burjuva toplumunun en önemli mülkiyet kurumudur ve sınıf ilişkilerinin belirlenmesine temel olan yapılardan biridir. Çalışmanın bulguları 2002 yılından bu yana Türkiye'nin işçi sınıfı katmanlarının hızlıca büyüdüğünü ortaya koymaktadır. Bu süre içinde ortaya çıkan en önemli değişim "kentli emekçi sınıfların" toplumsal yapıdaki ağırlığındaki artıştır. 2002'de Türkiye'deki hanelerin %49,58'ne karşılık gelen bu sınıf oluşumu, dokuz yıl gibi kısa bir sürenin ardından %56'ya çıkmıştır. Bu Türkiye toplumunun nesnel düzeyde işçileşmesinin açık kanıtıdır. Daha ilginç emekçi sınıfların mülksüz, yani yaşayabilmek için çalışmaktan başka hiçbir şeyi olmayan, Marx'ın ideal emekçi olarak tanımladığı katmanın hızla artmasıdır. 2002'de Türkiye'de toplam haneler içinde %8,98 olan mülksüz emekçi hanelerin payı 2010'a gelindiğinde %18,03'e yükselmiştir. Bu hiç kuşkusuz radikal bir dönüşümdür. 2002 yılında bu hanelerin sayısı 1.476.973 iken, bu sayı 2010 yılında 3.392.035'e yükselmiş, yani 1.915.062 adet hane mülksüz emekçi hanelere eklenmiştir. Çalışma sınıf oluşumlarını tanımlama çabasının yanı sıra, sınıfsal düzeyde bölüşüm sorunlarını da ele alarak Türkiye kapitalizminin bulunduğu eşığı tartışmaya açmayı hedeflemektedir.

Short Biographies:

AHMET HAŞİM KÖSE

Prof. Ahmet Haşim Köse, Ankara University, Faculty of Political Sciences, Ankara. Prof. Köse is professor in the Department of Economics. He is a graduate of Middle East Technical University, Department of Economics. He received his MA in economics at the same department and PhD

from Hacettepe University, Turkey. His research interests are development economics and political economy. He has published books and articles on the political economy and class structure of Turkey.

SERDAL BAHÇE

Serdal Bahçe got his B.S. degree from Department of Computer Engineering, Middle East Technical University in 1994. He completed master's degree in 1998 and Ph.D. program in 2003 at the Department of Economics in Middle East Technical University. He also worked as research assistant at the same department between 1997 and 2003. He conducted post-doctoral research at the Department of Economics of Gothenburg University in Sweden between 2004 and 2006. He is now working at the Department of Public Finance, Ankara University. His research interests cover class-based analysis of contemporary capitalism, regulation, privatization and electricity sector.

Abstract: Social Classes in Turkey

The purpose of this paper is to offer some observations on the class structure of Turkey in 2002-2010 by utilizing the Household Budget Data published by the Turkish Statistical Institute. The authors employ Marxist class perspective in this study. A unique aspect of the paper is its depiction of class formations by focusing not only on individuals but also on households. The household (family) is the most significant institution of proprietorship in capitalist societies and therefore one central structure for determining class relations. The findings of this study reveal that working class strata have been growing rather fast in Turkey since 2002. The most significant change in this period has been the growth of the "urban working classes" within the social structure. While urban working class house-

holds comprised 49.58 % of all households in 2002, their share rose to 56 % in just nine years. This is a clear indication of the proletarianization of the Turkish society. Even more interesting is the growth of the unpropertied working class stratum, the 'ideal working class' as Marx named them, that is, the workers that have no other choice than to work in order to survive. The share of the unpropertied working class households in Turkey has grown from 8.98% of all households in 2002 to 18.03 % in 2010. This is undoubtedly a radical change. The number of such households has grown from 1,476,973 in 2002 to 3,392, 035 in 2010; in other words 1,915,062 households have been added to the former figure. This study additionally focuses on class-based distribution problems in an attempt to start a conversation on the current state of capitalism in Turkey.

65
sayfa/page

forum

Akılcı Bir İktisadi Düzen İçin Mühendisler Ne Yapabilir?

Açılış Konuşması: AHMET ÖNCÜ

Özgeçmiş:

Ahmet Öncü Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Fakültesi'nde sosyoloji profesörü olarak çalışmaktadır. Sosyoloji alanındaki doktorasını 1996 yılında Alberta Üniversitesi'nden alan Öncü'nün, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden iktisat alanında lisans ve yüksek lisans dereceleri bulunmaktadır. Bilimsel ilgisi sosyal teori, siyasal iktisat ve siyaset sosyolojisi alanlarına yoğunlaşmıştır. Doktora tezinden hareketle TMMOB'nin 1970'lerdeki siyasallaşması üzerine kaleme aldığı İngilizce olarak yayınlanmış bir kitabının yanısıra üç kitabı, ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleleri ve kitap bölümleri vardır. Günlük siyasi yazıları Evrensel, BirGün ve Gerçek gazetelerinde yayınlanmıştır.

Quo vadis?: Günümüzde Mühendislerin Sorumlulukları ve Görevleri

Veblen, Mühendisler ve Fiyat Sistemi'nde "Olası Bir Teknisyenler Sovyeti Üzerine Bir Yazı" bölümünde öngörülebilecek gelecekte yaşanması beklenecek bir olaydan söz etmektedir. Ona göre, kapitalistler sanayi üzerindeki mülkiyetlerinden zor yoluyla değil, isteksiz de olsa kendiliklerinden vazgeçeceklerdir. Bu bağlamda Veblen şöyle bir iddia ileri sürmektedir: "Doğrusu, sanayinin kendi kontrollerinden çıkmasının ardından, gönülsüzce olayları akışına

bırakarak bir bakıma kendi kendilerini saf dışı bırakacaklarını görmek şaşırtıcı gelmemelidir.” Bu satırların devamında kapitalistlerin toplumun maddi refahını sağlamaya uygun bulunmadıklarının zaten yeterince görülmüş olduğunu vurgular. Büyük Çöküş’ün öncesinde yazılan bu görüşler daha sonra tarihsel olarak doğrulanmıştır.

Hobsbawm, egemen sınıfların o günlerdeki ruh hali hakkında genel bir gözlemlerde bulunurken, Veblen’in tespitini doğrular görünmektedir. Ona göre, Büyük Çöküş’ün yol açtığı felaket ve yönsüzlük duygusu, işadamları, ekonomistler ve politikacılar arasında kitleler arasındaki benzer duygulardan daha büyüktür. Egemen sınıflar milyonlarca insanı sefalete sürükleyen iktisadi krizin bir türlü aşılması karşısında ne yapacaklarını bilemez bir görünümde dirler. Yakın zamanların yanılsatıcı şaşalı iktisadi ortamının bir daha geri dönmek üzere geçmişte kaldığı o günlerde, umutlu bir geleceğe dair ortada hiçbir işaret bulunmamaktadır. Gramsci, böylesi kriz koşullarının toplumsal niteliğini tanımlarken, eski ölmüştür ama yeni doğamaktadır; bu tür yönünü kaybetmiş dönemlerde çok sayıda marazi belirti ortaya çıkabilir demiştir. Hastalıklı belirtilerden bir tanesi, ne acıdır ki, daha sonra milyonlarca insanın canına mal olacak faşizm olmuştur. Kapitalistler, İtalya ve Almanya örneğinde ortaya çıktığı gibi, Veblen’in öngördüğü üzere, sanayiye faşist devlete kendi elleriyle teslim edip, perde arkasına çekilmiş, demokratik kurumlara ve geleneklere özsel herhangi bir bağlılıkları bulunmadığını bütün çıplaklığıyla göstermişlerdir. Lenin, Veblen ile aynı tarihlerde dünya kapitalizminin Marksist bir çözümlemesini yaparken, emperyalizmi kapitalizmin son aşaması olarak kavramlaştırmıştır. Ona göre, emperyalist aşamada burjuvazi demokratik değerlere sırtını dönerek gerici bir sınıfa dönüşmüştür. İnsanlığın yeni bir gelişme dönemine girmesi emperyalizme karşı emekçilerin iktidarını tek tek ülkelerde ve dünya genelinde kurmakla mümkün olacaktır.

Günümüze Veblen, Gramsci ve Lenin'in kavramlarıyla barksak, önümüzde duranın kendisiyle birlikte bütün insanlığı çökertebilecek olan bir dünya toplumsal sistemi olduğu gerçeğiyle yüzleşiriz. Bugün yeryüzünün her noktası emperyalizmin bir çeşit kuşatması altındadır. İşin ilginç, Hobsbawm'ın 20. yüzyılın başları için söyledikleri ile birebir örtüşürcesine, emperyalistler günümüzün küresel büyük çöküşü karşısında da herhangi bir çıkış yolu bulamamakta, çöküşü derinleştirmekten, insanlığı hak etmediği bir yoksunluk ve yoksulluğa mahkûm etmekten başka bir sonuç üretmeyecek olan akıl-dışı arayışlara yönelmektedirler.

Emperyalizmin son on yılı temel alındığında karşımızda duran resim kabaca şu biçimdedir:

- Afganistan ve Orta Doğu başta olmak üzere milyonlarca insanın en temel insan hakkı olan yaşam hakkına saldırılmış, hiçbir savunma şansı olmayan yüz binlerce masum insan hunharca öldürülmüştür.
- Milyonlarca insan emperyalist saldırıların yanı sıra emperyalizmin doğrudan sebep olduğu iç savaşlar, iktisadi, toplumsal ve ekolojik çöküşler neticesinde topraklarından koparılmış, yurtsuzlaştırılmıştır. Yeryüzünün tümünde milyonlarca göçmenin maruz bırakıldığı barbarlık koşullarından doğrudan izlenebilecek bir insanlık trajedisi yaşanmaktadır.
- Yeryüzünün tümünde emperyalizm, işçi sınıfına iktisadi ve politik saldırısını derinleştirmiş; en gelişmiş kapitalist ülkelerde bile emekçilerin demokratik hak ve özgürlükleri örgütlü mücadelelerini engellemek amacıyla budanmıştır. Bu saldırı, çoğu zaman, emperyalizmin doğrudan sebep olduğu terör bahane edilerek meşrulaştırılmaya çalışılmıştır.

- Emperyalizmin varlığını sürdürmek pahasına başta yoksul ülkelerin halkları olmak üzere yeryüzünün tümünde insanlık sürdürülmesi imkânsız bir borç yüküyle ezilmektedir.

- Dün emperyalizmin çıkarları gereği Meksika'da, Arjantin'de, Türkiye'de ve benzeri birçok başka ülkede borç ödetmek amacıyla devreye sokulan yoksullaştırma politikaları, bugün AB'de, ABD'de, Kanada'da ve daha birçok başka gelişmiş ülkede halklara zorla ve baskıyla dayatılmaktadır. Emperyalizm kendi coğrafyasında dahi "demokratik yönetimden" vazgeçmiş görünmektedir.

- Nitekim yeryüzünün tümünde devletler, emperyalist kurumların siyasi ve ideolojik baskıları neticesinde demokratik kurum ve kısıtlamaları devre dışı bırakarak toplumsal artığın giderek büyüyen bir bölümüne vergiler yoluyla el koymakta ve bu yolla toplanan fonları açıktan finans kapitale aktarmaktadırlar.

- İşsizlik yapısal bir sorun olarak çığ gibi büyürken, ücretler reel olarak gerilemekte, ücretli çalışanlar vergi sonrası gelirlerinin artan bir kısmını finans kapitale borç ödemesi biçiminde devretmektedirler. Süregelen ve giderek derinleşen iktisadi durgunluğun önemlice bir nedeni budur.

- Tekelci şirketlerin stratejik "oyun" alanına çevrilen yeryüzü ekolojik bir saldırı altındadır. İklim değişikliği ve yarattığı ürkütücü sonuçlar alarm verici boyutlara ulaşmıştır. Ekosistemler ve yüzlerce canlı türü yok olma tehdidi altındadır.

- Tekelci ilaç şirketlerinin hisse değerlerini korumak adına dayatılan sağlık politikaları sonucunda başta Afrika'da ve Asya'da milyonlarca insan ilaca ve tedaviye erişememekte, tıp biliminin sıradan olarak tanımladığı kolay tedavi edilebilir birçok hastalıktan ölüme ve/veya sakat kalmaya mahkûm edilmektedir.
- İktisadi krizin faturası ücretlilere olduğu kadar gençlere de kesilmektedir. Gençler en temel hakları olan eğitim olanağından eğitimin paralı hale getirilmesi yoluyla mahrum bırakılmaktadırlar.
- Eğitim hakları budanan gençler arasında işsizlik genel işsizlik oranının çok üstündedir. İspanya'dan Kanada'ya, Kanada'dan Şili'ye, Şili'den Türkiye'ye gençler isyan halindedir.
- Cinsiyet ayrımcılığı, ırkçılık ve şovenizm yükseliştir. Böylesi bir ortamda faşist partiler toplumsal tabanlarını büyütebilmekte, meclislere girebilmektedirler. Norveç ve Almanya'da olduğu gibi, Avrupa'nın ortasında faşist caniler göçmenleri günah keçisi ilan ederek onlarca insanı katledebilmektedir. Kısacası, emperyalizmin hüküm sürdüğü bütün topraklarda kadınlar, eşcinseller, göçmenler ve azınlıklar saldırı altındadır.
- Onlarca yıl emperyalizmle işbirliği içerisinde kendi halklarını baskılamış ve sömürmüş Kuzey Afrika ve Orta Doğu'nun diktatörlükleri devrimci altüst oluşlarla yıkılmış olsa da, bu bölgelerdeki toplumlar emperyalizmin askeri, siyasi ve ideolojik baskısından kurtulmuş değillerdir. "Arap Baharı" adı altında açıklanmaya çalışılan toplumsal isyan başından beri anti-kapitalist, anti-emperyalist bir temele sahiptir.

- Emperyalizm, kendi coğrafyasında “işgalciler” hareketinde somutlaşan kendi halklarının isyanını bastırma-ya çalışırken, Suriye ve İran örneklerinde olduğu gibi, çıkarları gerektirdiğinde dünyanın geri kalanında yeni işgalci saldırılara kalkışmaktan çekinmeyeceğini ilan etmiştir.
- Yaşananların tümü birlikte düşünüldüğünde “nereye gidiyoruz?” sorusu bütün insanlığın bilmecesine dönüşmüştür.

Bu oturumda sözü salona bırakıyor, iki gün boyunca sunulmuş birbirinden değerli bildiriler ve bunlar etrafında sürdürülmüş tartışmalarla zenginleşmiş ufkumuzu hep birlikte devreye sokuyor ve soruyoruz: Büyük bir çoğunluğu işçileşmiş, azımsanamayacak bir kısmı ise işsizleşmiş mühendisler olarak böylesi hassas bir tarihsel dönemde üzerimize düşen mesleki, toplumsal ve ahlaki sorumluluklarımız ve görevlerimiz nelerdir? Mühendisler bugünden hareketle yarının inşasında emekçi sınıfın organik bir parçası olarak nasıl bir örgütlenme ve eylemlilik içinde olmalıdırlar? Mühendisler, tek tek ülkelerde, farklı toplumsal ve iktisadi gelişme özelliklerine sahip bölgelerde ve küresel ölçekte toplumsal refahı artırma adına ne tür düşünceler, öneriler, programlar, planlar ve eylemler tasarlayabilirler? Bu tür toplumsal refahı artırmaya yönelik çalışmalarda dikkate alınması gereken kısıtlar ya da kısıtlamalar nelerdir? Bu kısıtların ya da kısıtlamaların üstesinde gelinmesi için neler yapılabilir?

FORUM: What Can Engineers Do for a Rational Economic Order? What

Opening Remarks: AHMET ÖNCÜ

Short Biograph

Ahmet Öncü is Professor of Sociology at Sabancı University, School of Management. He completed his Ph.D. in Sociology at the University of Alberta in 1996. He obtained his B.Sc. and M. Sc. in Economics from the Middle East Technical University. His academic interests include social theory, political economy and political sociology. He published a book in English about the politicization of the UCTEA in the 1970's based on his doctoral thesis. He has published three other books and various articles in national and international journals as well as book chapters. His daily political reviews are published in Evrensel, BirGün and Gerçek newspapers.

72
sayfa/page

Abstract: Quo Vadis? : Responsibilities and Duties of Today's Engineers

In his chapter 'A Memorandum on a Practicable Soviet of Technicians' published in The Engineers and the Price System, Veblen talks about a possible future scenario. According to Veblen, capitalists will give up, albeit reluctantly, the ownership of industries not by force but by their own choice. Veblen offers this reasoning: "It should, in effect, cause no surprise to find that they will, in a sense, eliminate themselves, by letting go quite involuntarily after the industrial situation gets quite beyond their control." In the following sentences he argues that the inability of capitalists to provide the material well-being of the society has already been recognized. These pre-Great Depres-

sion era arguments of Veblen have been proven right by later historical developments.

Hobsbawm seems to agree with Veblen in his observations of the psychology of the ruling classes of that period. According to Hobsbawm, the Great Depression has caused a much deeper feeling of catastrophe and lack of direction in businessmen, economists and politicians compared to the masses. The ruling classes did not seem to know what to do in the face of failures to overcome an economic crisis that devastated millions of people. The illusory glamorous economic environment had disappeared never to come back, and there was no sign for a hopeful future. While discussing the social attributes of such economic crisis periods Gramsci claims that the old is dead but the new cannot be born and, many morbid symptoms may arise in such periods of no clear view in sight. One morbid symptom was unfortunately, fascism, which later annihilated millions of people. As seen in the cases of Italy and Germany, and as predicted by Veblen, capitalists handed over industries to fascist states, and by withdrawing from the scene demonstrated that they had no substantive commitment to democratic institutions and traditions. Analyzing global capitalism with a Marxist perspective during the years when Veblen was writing his major works Lenin has conceptualized imperialism as the final stage of capitalism. According to Lenin, the bourgeoisie became a reactionary class during the imperialist stage by turning its back to democratic principles. Humanity would enter a new stage of development only if workers rose to power against imperialism in individual countries and around the world.

73
sayfa/page

Observing today's conditions with the ideas of Veblen, Gramsci and Lenin, we are faced with a global social system that is prone to bring down all humanity with its own collapse. Currently all parts of the world are under the siege of imperialism. Interestingly and proving right Hobsbawm's predictions for early 20th century, imperialists are totally unable to find a way out of the current global collapse, and are heading towards irrational solutions that will create an undeserved deprivation and impoverishment for all humanity.

Based on the last ten years of imperialism, this is the macro picture we are faced with:

- Millions of people have been deprived of their most basic right to live, especially in Afghanistan and the Middle East, and thousands of defenseless people have been brutally killed.
- Millions of people have been forced out of their homelands and dispossessed of their homes as a direct result of either imperialist attacks, or civil wars and economic, social and ecological crises caused by imperialism. The terrible conditions that millions of refugees and immigrants have had to suffer are examples of major human tragedies.
- Imperialism has accelerated its economic and political attack on the working class around the world, and even in the most advanced economies the democratic rights and freedoms of workers have been curbed to prevent their organized struggle. This attack has been justified as measures against terrorism, a phenomenon that imperialism itself has sparked.

- Most of humanity, especially peoples of poor countries, is crushed under the heavy weight of unsustainable indebtedness to maintain the current imperialist system.
- Austerity policies formerly imposed upon Mexico, Argentina, Turkey and many similar countries to urge the repayment of loans are now forced upon the people of the European Union, the United States, Canada and many other industrialized countries. Imperialism seems to have abandoned “democratic governance” even in its own geography.
- Under political and ideological pressure from imperialist institutions and by edging out democratic institutions and regulations, states around the world are expropriating an increasing share of the social surplus through taxation and channeling these funds to finance capital.
- While unemployment grows as a structural problem, real wages are in decline, and waged workers are handing over to finance capital an increasingly larger portion of their after-tax income as repayment of loans. This is an important cause of the ongoing and deepening economic stagnation.
- As a result of certain health policies aimed at protecting the equity values of monopolist pharmaceutical companies, millions of people, especially in Africa and Asia, do not have access to medicine and healthcare and they die of diseases that are easily treatable.
- Young people shoulder the burden of the economic crisis alongside waged workers. They are deprived of

their basic right of getting an education because educational services are increasingly privatized.

- The unemployment rate among young people deprived of an education is much higher than the general rate of unemployment. From Spain to Canada, to Chile, to Turkey young people are rising in revolt because of this situation.
- Gender discrimination, racism and extreme nationalism are on the rise. Given the conditions, fascist parties can now expand their social base and be part of parliaments. As happened in Germany and Norway, fascist murderers scapegoat immigrants and kill tens of people right at the heart of Europe. In short, wherever imperialism reigns, women, gay people, immigrants and minorities are under attack.
- North African and Middle Eastern dictators who have for decades collaborated with imperialists in the suppression of their own people have been toppled with revolutionary uprisings. However, people of these regions are far from being free of the militaristic, political and ideological pressures of imperialism. The revolt called “the Arab Spring” has had anti-capitalist and anti-imperialist bases from the start.
- While imperialists are trying to control the uprising of their own people, that is, the ‘occupiers’, they are not hesitating to attack other parts of the world in their own interests as seen with the examples of Syria and Iran.
- In the light of these developments, the question ‘quo vadis?’ becomes the riddle of all humanity.

During the last two days the enlightening papers that have been presented and all the debates that inspired by these papers have much expanded our horizon. We now leave the last word to our audience, and in the light of these papers and debates ask our audience these questions: What are our professional, social and ethical responsibilities/duties at this critical conjecture, as engineers who are being increasingly proletarianized and forced to remain unemployed? How should engineers, as an organic component of the working class, organize and be part of activism? How can engineers develop ideas, proposals, programs, plans and actions to increase social welfare in individual countries, in regions of uneven development, and at a global scale? What are limitations and restrictions related to such activities? What can be done to overcome these limitations and restrictions?

77
sayfa/page

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 1954 yılında 6235 sayılı TMMOB yasası uyarınca kurulmuş olup, 1982 Anayasasının 135. maddesinde tanımlanan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatlarını yürütmeye yasal olarak yetkili mühendis, yüksek mühendis, yüksek mimar, mimarları örgütünde toplayan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği içinde yer alan ve tüzel kişiliğe sahip olan 23 odadan biridir.

Elektrik, Elektronik, ve Biomedikal Mühendislerini bünyesinde barındıran EMO'nun bugünkü üye sayısı 46000'nin üzerindedir. Odanın merkezi Ankara'da olup Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Eskişehir, Gaziantep, Kocaeli, İstanbul, İzmir, Mersin, Samsun ve Trabzon'da şubeleri vardır. Ayrıca şubelere bağlı il ve ilçelerde temsilcilik ve mesleki denetleme büroları şeklinde yurt düzeyinde geniş bir örgütlenmeye sahiptir.

UCTEA THE CHAMBER OF ELECTRICAL ENGINEERS

The Chamber of Electrical Engineers (CEE) is a professional organization constituted and existing under the 6235 Numbered Law of UC-TEA (Union of Chambers of Turkish Engineers and Architects), the authority and reference frames, roles and duties of which are defined in Section 135 of the Constitution of 1982. It is one of the 23 chambers formed as legal entities, within body of the Union of Chambers of Turkish Engineers and Architects, which embrace and encompass all engineers, master engineers and master architects, legally entitled to practice the profession and art for which they are formally qualified, within the territorial borders of the Turkish Republic.

Embodying Electrical, Electronics and Bio-medical Engineers, the CEE has a total number of 46000 members, as of the present day. With central headquarters based in Ankara, the Chamber has representations domiciled in Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Diyarbakir, Eskisehir, Gaziantep, Kocaeli, Istanbul, Izmir, Mersin, Samsun and Trabzon cities. Furthermore, the organization grows bigger and even complexer, with addition of provincial and district representations and professional supervising offices spread across the country.

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

SEMPOZYUM **VERİLEN**

Kapitalizm ve Akılcı bir İktisadi Düzen için Olanaklar
Capitalism and Possibilities for a Rational Economic Order

6-7 TEMMUZ 2012 - İSTANBUL
Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu

JULY 6-7, 2012 - İSTANBUL
Yıldız Technical University Auditorium

- PROGRAM
- BİLDİRİ ÖZETLERİ

1954

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İhlamur Sokak No:10 Kat: 2 Kızılay Ankara
Tel: +90 (312) 425 32 72 Faks: +90 (312) 417 38 18
www.emo.org.tr emo@emo.org.tr